

Sauna

Vuodesta 1937

Suomen Saunaseura ry:n jäsenlehti 1/2025

Sauno
ja rakenna

Vuoden saunojat
on valittu

27

Saunatalon
remonttiextra

32

Rakennuslaki muuttui,
mikä muuttui?

44

HARVIA

Sauna & Spa

75

Years of
Healing with Heat

Harvia Cilindro

– näyttävä puulämmitteinen kiuasuutus

Suosittu Harvia Cilindro -tuotteen uusien jäsenien lämpöä puulla. Harvia Cilindro on näyttävä 120 kilon kivimäärällä varustettu pilarikiuas, joka takaa pitkäkestoiset pehmeät löylyt. Kiukaan takaosan ainutlaatuisen ilmanvaihtokanavisto lämmittää saunan nopeasti ja tehokkaasti. Lisävarusteena saatavalla piippumallin Cilindro-vedenlämmittimellä saunan käyttövesi lämpiää vaivattomasti, ja erillinen hana takaa vedenlämmittimen turvallisen käytön.

Harvia puulämmitteiset kiukaat valmistetaan ylpeydellä Muuramessa, ja niille on myönnetty Avainlippu-merkki osoituksena suomalaisesta työstä.

Let's sauna.

www.harvia.fi

37 Saunatalo remontissa, aika kokeilla yleisiä saunoja?

Sauno
ja rakenna

sauna

Päätoimittajalta	7	Klaanisaunoja ja superharrastaja	27
Kutsu kevätkokoukseen	8	Vuoden saunojat ovat Kaisa Tarkkanen ja Henrik Työppönen.	
Saunoissa kuultua	11	RemonttiExtra:	
Uusimmat uutiset saunan maailmasta.		Miltä Saunatalo näyttää ensi syksynä?	32
Tuoteuutuudet	16	Esittelemme havainnekuvat Saunatalon remontista.	
Toiminnanjohtajalta	19	RemonttiExtra:	
Utteraa työtä seuran ja jäsenten hyväksi	21	Saunatalon remonttihankeen punaisena lankana on läpinäkyvyys	35
Esittelyssä uudet kunniajäsenet Gina Sundgrén ja Ritva Ohmeroluoma.		RemonttiExtra:	
Saunaseuran kuulumisia	24	Pari kuukautta remonttiin – mitä tapahtuu milloinkin?	36
		RemonttiExtra:	
		Saunatalo remontissa, missä nyt saunon?	37

”Saunomiseen ei kuulu suorittaminen, ja lauteilla ei kisata.”

– Henrik Työppönen, Vuoden saunoja **27**

Joka niemeen, notkoon, saarelmaan...? 44

Rakennuslaki muuttui ja ale 30 neliöiset saunat vapautuivat rakennusluvasta.

Perinteitä kunnioittava kiuas säilyttää paikkansa . . . 48

VETO-kiukaita on valmistettu jo 75 vuoden ajan.

Saunasta suoraan Genevenjärveen 50

Saunominen onnistuu myös Sveitsissä.

Yhteistyössä: Kyrö Sauna Bar 52

Kyrö Sauna Bar tuo saunan ihmisten keskelle.

Yhteistyössä: Luoman Puutuote 56

Suomalaisesta puusta, suomalaisella työllä.

Chris-Tomas Konteczny

52 Kyrö Sauna Bar avautui Helsingin Keskuskadulle.

44 Rakennuslaki muuttui – mitä se tarkoittaa saunan kannalta?

Sauna From Finland

Ouluun tulossa kaksi yleistä saunaa 58

Oulu on Euroopan kulttuuripääkaupunki ja sauna on tärkeä osa sitä.

Saunat Suomen Kartalla 62

Esittelyssä Kaukajärven sauna, saunaravintola KAIHU ja Vanai Bistro & Bastu.

Kymmenen saunakysymystä 65

Kolumni 66

Tietokirjailija Heikki K. Lyytinen pohtii löyly-sanan etymologiaa.

Yhteystiedot 67

sauna

Sauna-lehti – Suomen Saunaseura ry:n jäsenlehti 1/2025
78. vuosikerta | ISSN 0357-6566

Julkaisija Suomen Saunaseura ry
Vaskiniementie 10, 00200 Helsinki
www.sauna.fi

Toiminnanjohtaja Janne Koskenniemi
janne.koskenniemi@sauna.fi
puh. 050 371 8178, soittoaikat ti-to klo 10–13

Päätoimittaja Karoliina Saarnikko,
Saarnikko PR & Communications, lehti@sauna.fi

Toimitusneuvosto
Hannu Saintula, pj, Jouni Ahonen, Ben Grass, Tiina Kaskiaro,
Johannes Lahtela, Jarmo Lehtola, Leena-Kaisa Simola,
Lasse Viinikka, Kristian Miettinen ja Pekka Niemi.

Taitto Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kannen kuva KASKO / Mika Ruusunen
Painatus Grano Oy, Helsinki 2025
Painos 4 700 kpl

Ilmoitukset Kristian Miettinen,
aurinia@kolumbus.fi, 0400 255 855

Lehden 1/2025 avustajat
Jonna Pennanen, Leena-Kaisa Simola, Gina Sundgrén,
Jarmo Lehtola, Leena Niskanen, Saunaseuran viestintätoimikunta,
Riitta Korhonen, Reetta Virtanen, Ulla Ora, Robert Portman,
Mika Meskanen, Arja Nurhonen, Lasse Viinikka, Heikki K. Lyytinen.

Sauna-lehti 2/2025 ilmestyy 13.6.
Ilmoitusvaraukset 22.5. mennessä ja
aineistot 29.5. mennessä.

Osoitteenmuutokset www.sauna.fi/jasensivut

Toimituksellinen aineisto luovutetaan Saunaseuran käyttöön kaikin oikeuksin. Saunaseura ei vastaa tilaamatta lähetetyistä aineistoista.

Sauna-lehti verkossa: www.sauna.fi/sauna-lehti

NARVI

MAXIMUM
RELAXATION

NARVI

Narvi NS
Astetta paremmat löylyt.

NARVI.FI

Rakentamisen vuosi

Hyvää alkanutta vuotta Sauna-lehden lukijat!

Tämän vuoden teemana Sauna-lehdessä on *Sauno ja rakenna*. Teema käsittää konkreettisesti saunan rakentamisen, jota käsittelemme eri tavoin lehtemme neljässä tulevassa numerossa. Mutta teema kätkee sisäänsä myös abstraktimman ajatuksen; saunomalla rakennetaan yhteishenkeä, tasa-arvoa, kehon ja mielen terveyttä sekä kulttuuria.

Aloitamme teeman vuoden ensimmäisessä lehdessä pureutumalla muuttuneeseen rakennuslakiin, joka mahdollistaa jatkossa alle 30 m² rakennusten rakentamisen ilman lupaa. Mitä se tarkoittaa konkreettisesti ja ennen kaikkea, mitä se ei tarkoita?

Vuosi on rakentamisen vuosi myös Saunaseuralle. Seuralaisten rakas Saunatalo menee vapusta alkaen remonttiin, ja saa remontin myötä lisää monia hyviä vuosia. Saunaseuralaisten tukikohdan sulkeutuminen remontin ajaksi haastaa monen mukavuutta, yhteisöllisyyttä ja terveyttä. On rakennettava sietokykyä ja ehkä väliaikaisia rutiineja.

Sauna-lehden toimitus toivottaa kaikille tsemppiä remonttitaukoon!

Karoliina Saarnikko
Päätoimittaja

Hyvää alkanutta saunavuotta!

Sauna-lehti toivottaa lukijoilleen ja ilmoittajilleen hyvää alkanutta vuotta.

Seuraava Sauna-lehti ilmestyy **13.6.** päivä ennen Suomalaisen saunan päivää. Ilmoitusmyynti tuplalevikkiseen kakkosnumeroon käy jo kiivaana, joten varaathan ilmoituspaikkasi nyt.

Ilmoitusmyynti:
Kristian Miettinen,
aurinia@kolumbus.fi tai
0400 225 855

Volker von Bontin, 1952, Helsingin kaupunginmuseo

Suomen Saunaseura ry:n kevätkokous

Maanantaina 5.5. klo 17.00, Kongressikeskus Dipoli, Otakaari 24, Espoo
Kaikki saunaseuran jäsenet ovat tervetulleita kokoukseen!

Klo 16.30 kahvitarjoilu ja ilmoittautuminen

Klo 17.00 Saunaseuran kevätkokous

Kevätkokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- esitetään ja käsitellään edellisen tilikauden tuloslaskelma ja tase sekä tilinpäätös ja hallituksen toimintakertomus
- esitetään ja käsitellään tilintarkastajien/tilintarkastajan ja toiminnantarkastajan kertomus ja
- päätetään toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vahvistamisesta sekä
- vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle ja toiminnanjohtajalle ja
- valitaan nimitysvaliokunta, johon nimetään 3–5 jäsentä. Nimitysvaliokunnan tehtävänä on esittää syyskokoukselle ehdotus johtokunnan jäsenten lukumäärästä 8–10 sekä tehdä ehdotus ehdokkaista johtokunnan puheenjohtajaksi ja johtokunnan erovuoroisten jäsenten tilalle valittavista ehdokkaista.
- käsitellään muut johtokunnan esittämät asiat ja/tai Saunaseuran 10 jäsenen yhdessä johtokunnalla vähintään 21 päivää ennen kokousta jättämät esitykset käsiteltäväksi asiaksi kevätkokouksessa, joista kevätkokoukselle on esitettävä johtokunnan lausunto ja päätösehdotus.

Kevätkokouksessa käydään läpi LVISA-remontin uusimmat kuulumiset.

Huom! Tarkempaa tietoa ilmoittautumisesta ja kokouksen seuraamisesta annetaan myöhemmin seuran verkkosivuilla ja uutiskirjeessä.

Tervetuloa mukaan!

AUTOKUUME ON MERKKI KEVÄÄSTÄ

SÄHKÖAUTOKUUME ON MERKKI TULEVAISUUDESTA

Nollapäästöisten työsuhdeautojen verokannuste jatkuu vuoteen 2029 loppuun saakka.

Täyssähköisen verotusarvo on siten 170 €/kk perinteistä pienempi.

Nyt on oikea aika tehdä ystävällinen teko sekä ympäristölle että lompakollesi.

Hanki oma merkkisi tulevaisuudesta osoitteessa k-auto.fi.

AUDI A6 SPORTBACK E-TRON

210 kW, 75,8 kWh

Käyttöetu	Vapaa autoetu
855 €/kk	915 €/kk

Hinta alk. 65 590 €

VOLKSWAGEN ID.7 TOURER

Pro Elegance 75-v Juhlamalli 210 kW, 77 kWh

Käyttöetu	Vapaa autoetu
745 €/kk	805 €/kk

Hinta alk. 58 590 €

CUPRA TAVASCAN

Endurance 210 kW, 77 kWh

Käyttöetu	Vapaa autoetu
615 €/kk	675 €/kk

Hinta alk. 49 990 €

Löydä oma sähköautosi k-auto.fi

Audi A6 Sportback e-tron hinta alk. 65 590 €, CO₂-päästöillä 0 g/km. A6 Sportback e-tron-malliston yhdistetty EU-kulutus 13,8 - 14,8 kWh/100 km, CO₂-päästöt 0 g/km. Suositusvähittäishinnasto 5.9.2024 (WLTP). Volkswagen ID.7 Tourer Pro Elegance 75-v Juhlamalli 210 kW, akku 77 kWh, hinta alk. 58 590 €, CO₂-päästöillä 0 g/km. ID.7 Tourer-malliston yhdistetty EU-kulutus 14,2 - 17,0 kWh/100 km, CO₂-päästöt 0 g/km. Suositusvähittäishinnasto 4.2.2025 (WLTP). Cupra Tavasca Endurance 210 kW 77 kWh, hinta alk. 49 990 €, CO₂-päästöillä 0 g/km. Tavasca-malliston yhdistetty EU-kulutus 15,3 - 16,6 kWh/100 km, CO₂-päästöt 0 g/km. Suositusvähittäishinnasto 2.1.2025 (WLTP). Hinnat sisältävät toimituskulut 600 €. Kuvien autot erikoisvarustein. Ajoneuvon kulutus ja toimintamatka on määritelty maailmanlaajuisesti yhtenäistetyin testimenetelmän (WLTP) mukaisesti. Ilmoitettu WLTP-kulutus ja -toimintamatka saattavat vaihdella olennaisestikin riippuen mm. kuljettajan ajotavasta, akkukapasiteetista, lataamisen säännöllisyydestä, sähkövarusteiden käytöstä, mahdollisen lisälämmittimen käytöstä, ulkolämpötilasta, sääolosuhteista, matkustajien ja kuorman määrästä, valitusta ajoprofiilista tai tieprofiilista. Täyssähköisten WLTP-mittaustavan mukaiset CO₂-päästöt 0 g/km. Suomen henkilöautokannan keskimääräiset CO₂-päästöt n. 180 g/km. Lähde: Autoalan Tiedotuskeskus. Maahantuoja K Auto Oy.

**KYRÖ
SAUNA
BAR**

SAUNASSA SYNTYNYT

**KYRÖ KESKELLÄ HELSINKIÄ:
SAUNA, BAARI & TERASSI**

**UUDELLEENAVAJAISET
TOUKOKUUSSA 2025**

KYRÖ SAUNA BAR ▾ KESKUSKATU 6, 00100 HELSINKI ▾ @KYROSAUNABAR

Sörnäistenrantaan avautui yleinen sauna ilman henkilökuntaa

Jouluna Helsingin Sörnäistenrantaan avautui uusi julkinen sauna, Löylykontti. Löylykontti toimii myös Espoon Kivenlahdessa ja Matinkylässä. Neljäs Löylykontti on nousemassa tänä vuonna Espoon Laaksolahteen.

– Sauna on ollut avajaisista lähtien lähes täynnä joka päivä aamusta iltaan. Avasimme helmikuun alussa myös toisen saunan Sörnäisiin, jotta kapasiteetti saatiin tuplattua. Toisen saunan vuorot pyörivät tasatunnein, toisen aina puolelta. Vastaanotto on ollut positiivista ja teemme jatkuvasti pieniä parannuksia toimintaamme saatujen kehitysehdotusten pohjalta, kertoo **Tommi Kortman** Löylykontista.

Löylykontin erikoisuus on se, että siellä ei työskentele lainkaan henkilökuntaa. Miten siis saunominen asiakkaan kannalta toimii?

– Vuoron voi varata alle minuutissa verkossa ja henkilökohtainen ovikoodi avaa ovet vuoron ajan. Ajanvarausjärjestelmämme ja automaattiomme onkin saanut paljon kiitosta, Kortman kertoo.

Suurempia ongelmia ei ole Kortmanin mukaan ilmennyt.

– Henkilökuntamme käy saunoilla kyllä päivittäin hoitamassa ylläpitoa ja ehkä ottamassa löylyt samalla. Päivystämme aina puhelimitse, sähköpostilla ja somessa, jos kysymyksiä ilmaantuu ja saamme yleensä ratkaisua pulmat etänä.

• Lisätietoja: www.loylykontti.fi

Rauhaniemen kansankylpylä remonttiin

Rauhaniemen kansankylpylän alue Tampereella kokee suuria muutoksia tie- ja saunaremontin myötä. Muutos alkaa huhtikuussa mittavalla tieremontilla, jonka myötä alueelle tulee uusia jalkakäytäviä, hidasteita ja valaistusta. Myös parkkialue siirtyy ja laajenee.

Saunarakennuksen laaja perusparannus alkaa keväällä 2026 ja saunat menevät silloin kiinni noin vuodeksi. Saunarakennus on suojeltu, joten vanha arkkitehtuuri säilytetään. Katto ja julkisivu uusitaan, mutta ulkoisesti kansankylpylä tulee kuitenkin näyttämään samalta kuin aina ennenkin. Saunat on tarkoitus avata uudistettuna kesällä 2027.

Rauhaniemen sauna on yksi Tampereen suosituimmista saunoista. Rauhaniemessä on ollut kylpylätoimintaa vuodesta 1929 lähtien.

• Asiasta uutisoi ensin YLE.

SaunaAtlas kokoaa saunat karttapalveluun

Uusi digitaalinen saunakarttapalvelu SaunaAtlas auttaa saunaharrastajia ja saunoista kiinnostuneita löytämään uusia saunoja. Palvelu on tarkoitettu sekä kotimaisille että ulkomaisille saunaharrastajille.

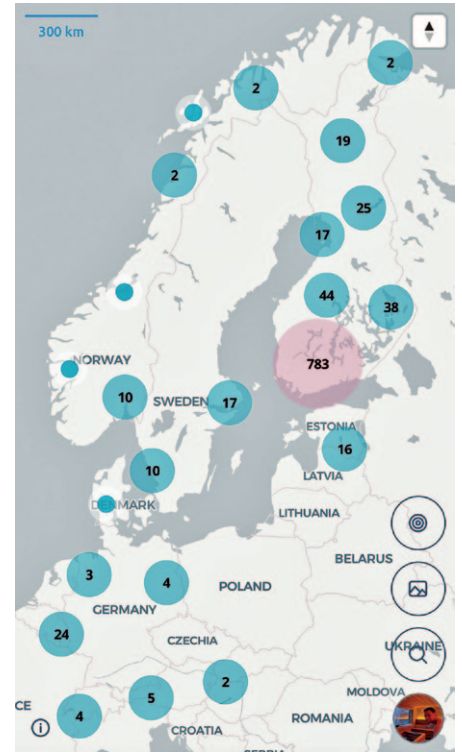
– Palvelumme ratkaisee pitkäaikaisen haasteen siitä, miten löytää parhaat ja kokemisen arvoiset saunat helposti, kun saunojen tiedot ovat hajallaan eri verkkosivustoilla ja somekanavissa, kertoo **Janne Orava**, yksi SaunaAtlasin perustajista. Oravan lisäksi SaunaAtlasin takana on kolme muuta suomalaista saunaharrastajaa: **Pekka Paasonen**, **Tapani Saarinen** ja **Sami Ahola**.

Palvelu lanseerattiin helmikuussa lähes 800 saunalla ja nyt palvelussa on jo yli 1 000 saunaa

ja tuhansia kuvia saunakohteista ja yksittäisistä saunoista. Myöhemmin on tarkoitus lisätä palveluun uimahallien saunoja, kylpylöitä, majotuspaikkojen saunoja ja tilausaunoja niin Suomesta kuin ulkomailtakin.

SaunaAtlasesta on suunnitteilla myös mobiiliapplikaatio ja tulevaisuudessa palvelu hyödyntäisi myös tekoälyä. Suunnitelmassa on myös laajentaa palvelua tulevaisuudessa ulkomaille yhteistyössä paikallisten saunatoimijoiden ja -harrastajien kanssa.

Suomen Saunaseuran puheenjohtaja **Hannu Saintula** arvioi lanseeraustilaisuudessa palvelua näin: – SaunaAtlas on merkittävä avaus ja edistysaskel saunakulttuurille niin Suomessa

SaunaAtlas

kuin globaalistikin ajatellen, tarjoten täysin ainutlaatuisen karttapalvelun niin aktiiviharrastajille, uusia elämyksiä etsiville suomalaisille kuin myös saunomisesta kiinnostuneille turisteille. Suomen Saunaseura haluaakin olla omalta osaltaan tukemassa ja auttamassa SaunaAtlasin kehittymistä.

Saintulan mukaan SaunaAtlas on hyvä työkalu myös saunaryttäjille tuoden heille näkyvyyttä ja mahdollisesti myös uusia asiakkaita.

- Lisätietoa: www.SaunaAtlas.com, IG @SaunaAtlascom

Helsinkiin tulossa uusia talviuintipaikkoja

Helsinki aikoo rakentaa Jätkäsaareen suoja-laiturin talviuintia varten Saukonpaaden aallonmurtaajalle. Laiturin on tarkoitus valmistua ensi kesänä. Hanke toteutuu Oma Stadi -budjetoinnin avulla.

Myös Helsingin Kalasatamaan suunnitellaan alueen ensimmäistä kaupungin virallista uintipaikkaa osallistavan budjetin turvin. Oma Stadi -äänestyksessä voittaneet ehdotukset keski-kantakaupungin uintipaikoista on päätetty yhdistää yhdeksi jättihankkeeksi Kalasatamaan. Jos Kalastaman sauna ja uintilaituri toteutetaan

kokonaisuudessaan, siitä tulee todennäköisesti kaikkien aikojen kallein osallistuvan budjetoinnin hanke Helsingissä.

Ensi talveksi kaupunki rakentaa myös Kaivopuiston merisatamaan, Cafe Caruselin kohdalle talviuintipaikan eli lämmitetyt portaat ja sulanapitopumpun. Paikalle voitaisiin yrittäjävetoisesti rakentaa myös pieni sauna, sillä uusi rakennuslaki mahdollistaisi alle 30 neliön saunan rakentamisen tontille ilman rakennuslupaa.

- Asiasta uutisoi ensin YLE.

Visit Finland

SAUNO HYVÄSSÄ SEURASSA

ESPOOSSA PANTU

GLUTEENITTOMAT JA PALKITUT OLUET. TAPROOM
JA MYYMÄLÄ OTANIEMESSÄ, VAIN PARIN
LÖYLYNHEITON PÄÄSSÄ. WWW.FATLIZARD.BEER

Tea Lindberg vie suomalaista saunaosaamista maailmalle

Helsinkiläisen saunayrittäjän ja Saunat.fi:n perustajan ja omistajan **Tea Lindbergin** mukaan sauna trendaa Suomessa ja maailmalla nyt kovemmin kuin koskaan. Markkinat käyvät kuumin kaikille hyvinvointialan palveluille, joihin saunominen ja *bathing*-kulttuuri maailmalla liitetään. Sauna yhdistetään maailmalla yhä enemmän terveyteen ja hyvinvointiin ja sen suosio kasvaa osana globaalia wellness-kulttuuria.

– Maailmanmarkkinoilla olisi tilaa ja kysyntää suomalaisille sauna-alan palveluille ja -tuotteille, Lindberg toteaa.

– Sauna ei ole vain suomalainen ilmiö. Uskon, että se on tulevaisuudessa maailmanlaajuinen hyvinvointikulttuurin osa, joka tulee valloittamaan vielä monia uusia markkinoita.

Erilaista saunomista Pohjois-Amerikassa

Siinä missä sauna on Suomessa rauhoittumisen paikka, New Yorkissa saunassa voi soida musiikki, olla kaikin puolin äänestä ja löylyhuoneessa paistaa kirkkaat valot.

– Ihmiset kokoontuvat hengaillemaan *bathhouse*-saunoihin ja lämpimiin altaisiin baarien sijaan. Saunaan mennään pitkälti terveysvaikutteisista ja sosiaalisista syistä. Saunomiskerrasta ollaan valmiita maksamaan yli sata dollaria tai niihin ostetaan kalliita jäsenyyksiä, Lindberg kertoo.

Tyypillisessä newyorkilaisessa saunassa, eli *hot roomissa*, kiuas on melko kuuma, mutta siihen ei saa heittää vettä. Yleisissä saunoissa ei saunota alasti. Saunomisen ohella tarjolla voi olla performatiivisia *aufguss*-esityksiä, joissa esiintyjä ohjaa löylyn lämpöä ja eteeristen öljyjen hajua heiluttelemalla pyyhettä saunojien edessä. Nämä asiat erottavat suomalaisen saunan maailman saunoista.

– Lisäksi miljoonakaupungeissa on spa- tai saunamaailmoja, joissa voi saman katon alla saunoa muun muassa venäläisissä,

Tea Lindberg

Tea Lindbergillä on monta rautaa tulessa saunabisneksessä. Hän toivookin enemmän naisia alalle.

marokkolaisissa ja korealaisissa saunoissa, suola-, savi-, infrapuna- ja yrttisaunoissa. Tiloissa on myös erilämpöisiä kylmiä ja kuumia altaita, lumisadehuoneita, hiljaisia tiloja nukkumiseen tai hiljentymiseen sekä laajoja variaatioita erilaisista hoidoista, kuten jopa vulkaanisen hiekkaan peittämistä, kuumakivisänkyjä tai suolahointoja, Lindberg luettelee.

Perinteistä suomalaista saunaa ei New Yorkista valitettavasti yleensä löydä.

Lindberg osallistui vastikään kutsuvieraana Pohjois-Amerikassa ensimmäistä kertaa järjestettyihin sauna-alan konferensseihin – New Yorkin *Culture of Bathing Gathering* -tapahtumaan ja Kanadan Vancouverin *West Coast Sauna Summit* -tapahtumaan.

– Osallistujat olivat wellness- ja sauna-alan yrittäjiä, vaikuttajia sekä muita alan ammattilaisia Pohjois-Amerikasta – ”kärrysaunayrittäjistä miljonääreihin”, Lindberg kuvailee.

– Lauteilla kuitenkin kaikki olivat tasavertaisia ja saunan universaalius yhdisti ihmisiä eri kulttuureista. Käsite *social bathing* kuvaa hyvin saunassa tapahtuvaa yhteisöllistä kylpemiskokemusta.

Suomalaisesta saunakulttuurista, -osaamisesta ja -tuotteista oltiin tapahtumissa hyvin kiinnostuneita. Lindbergin tietotaidolle ja sauna-alan kokemukselle oli kova kysyntä, ja se poiki useita kansainvälisiä bisnestarjouksia.

Lisäksi keskusteluissa New Yorkissa sekä Vancouverissa nousi esiin, kuinka naisten asiantuntemus voisi hyödyttää kansainvälistä saunabisnestä.

Vancouverin *West Coast Sauna Summit* -tapahtumassa kuvattu sauna.

Tea Lindberg

–Saunabisnes on perinteisesti ollut miesten hallitsema ala, mutta on tärkeää, että naiset saavat enemmän arvostusta, näkyvyyttä ja ääntä saunabisneksessä. Naisten tuomat näkökulmat rikastuttavat alaa ja tuovat uusia tuulia – olipa kyse saunaelämyksen palvelumuotoilusta, saunarakentamisesta, yritysten johtamisesta, tuotekehityksestä tai markkinoinnista, Lindberg toteaa.

Monessa mukana

Saunabisnekseen Lindberg lähti noin kymmenen vuotta sitten. Tällä hetkellä hän pyörittää pääkaupunkiseudulla kolmeatoista saunaa. Tunnetuin niistä on Laajasalossa sijaitseva Furuvikin rantasauna.

Vuonna 2018 Lindberg perusti Saunat.fi -sivuston. Aluksi omien saunojen myyntikanavaksi luotu sivusto toimii nykyään Suomessa lukuisien saunojen saunalippujen myyntikanavana ja yksityissaunojen vuokraussivustona.

– Vastaavaa sivustoa sauna-alan osaamisella ei kansainvälisillä markkinoilla ole, joten palvelu on menossa kovaa vauhtia kansainväliseksi visitsauna.com -brändillä. Avustuksia eri maiden markkinatutkimuksiin on saatu Business Finlandilta, Lindberg kertoo.

Visitsauna.com tarjoaa saunavälityksen lisäksi muun muassa agentuuripalveluita suomalaisille tuotteille kansainvälisillä markkinoilla, konseptoi saunamatkailua Suomessa ja ulkomailla sekä tarjoaa alustan saunatapahtumien markkinointiin.

Lisäksi Lindberg on perustanut vuosittain järjestettävän kansainvälisen **World Sauna Dayn**, johon osallistuu runsaasti saunojia ja saunaoperoijia ympäri maailmaa.

– Eksoottisin osallistuja viime tapahtumassa oli risteilyalus saunoineen Etelämantereelta, Lindberg kertoo.

Saunapäivän tarkoituksena on tuoda esille saunakulttuurin monimuotoisuutta. Kuka tahansa voi osallistua World Sauna Dayhin saunomalla oman joukkonsa kanssa tai avaamalla saunansa saunojille liittymällä saunapäivään. Seuraavaa World Sauna Daytä vietetään lauantaina 26.4.2025.

Kaiken keskellä Lindberg ehtii tietenkin myös saunomaan.

– Saunon useamman kerran viikossa. Parasta on viikottainen tiimin ja vieraillevien tähtien torstaiamun *Hyvien tyyppien aamu-sauna* Furuvikin rantasaunalla meressä uinnin kera.

Tea Lindberg

Hyvien tyyppien aamu-sauna kokoontuu Furuvikissa viikottain. Kuvassa Lindberg (toinen vasemmalta) sekä Saunat.fi -tiimiä.

Tea Lindberg

Lindberg (keskellä, hattupäisen naisen takana) osallistui Thermo Groupin järjestämään Culture of Bathing Gathering -tapahtumaan New Yorkissa.

Savuttaako tehtaasi?

Anna kiukaan savuta ja keskity saunomiseen.

Me hoidamme tehtaan.

Myynti:
Petteri Ormio +358 50 467 0474

Teollisuuden tuotanto-
prosessien optimointia
tekoälyllä.

Jo vuodesta 2024.

GREENFACTORY.AI

Uusi Harvian Cilindro-puukiuas lämmittää nopeasti ja tehokkaasti

Harvia tuo kevään aikana markkinoille uuden modernin puulämmitteisen pilarikiukaan, joka sopii keskikokoisiin saunoihin.

Kiukaan suuri kivimäärä takaa erinomaiset löylyt ja kiukaan takaosan ainutlaatuinen ilmanvaihtokanavisto auttaa lämmittämään saunan tehokkaasti ja nopeasti.

Cilindro tuoteperheeseen kuuluu kaksi puukiua: Cilindro 16 Steel ja Cilindro 20 Steel. Ne eroavat toisistaan kiukaan rungon osalta. Cilindro 20 Steelissä on lähes 10 kg Cilindro 16 Steeliä painavampi runko, joka tekee siitä erityisen kestävä ja sopivan kovaan ja pitkäkestoiseen saunomiseen. Cilindro 16 Steel taas on hyvä valinta pienempään saunaan.

- Löydä Cilindro-kiukaiden lähin jälleenmyyjäsi: www.harvia.com/fi/ota-yhteytta/jalleenmyyjat/

Kuvat Harvia

Suomi mainittu! – uusi sauna- ja avantouintikirja julkaistu kansainvälisillä markkinoilla

Katja Pantzarin ja Carita Harjun *The Power of Hot and Cold From Sauna to Sea: The Finnish Way to a Happy, Healthy Life* on julkaistu kansainvälisillä markkinoilla. Kirjan kustantajana toimii **Yellow Kite**, joka on johtava terveyden ja hyvinvoinnin kustantamo Englannissa.

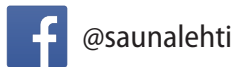
Teos kertoo monipuolisesti saunomisen ja kylmähoitojen historiasta, terveyshyödyistä ja suomalaisten suosituista elämäntyylistä, joka on nyt levinnyt laajasti ympäri maailman.

– Nyt on maailmalla suuri kysyntä hyvinvointia edistävästä teoksista ja mikäpä sen parempi hyvinvoinnin lähde onkaan kuin suomalainen sauna,

Sauna-lehti on nyt myös somessa!

Tule seuraamaan Sauna-lehteä sosiaaliseen mediaan.

Löydät meidät

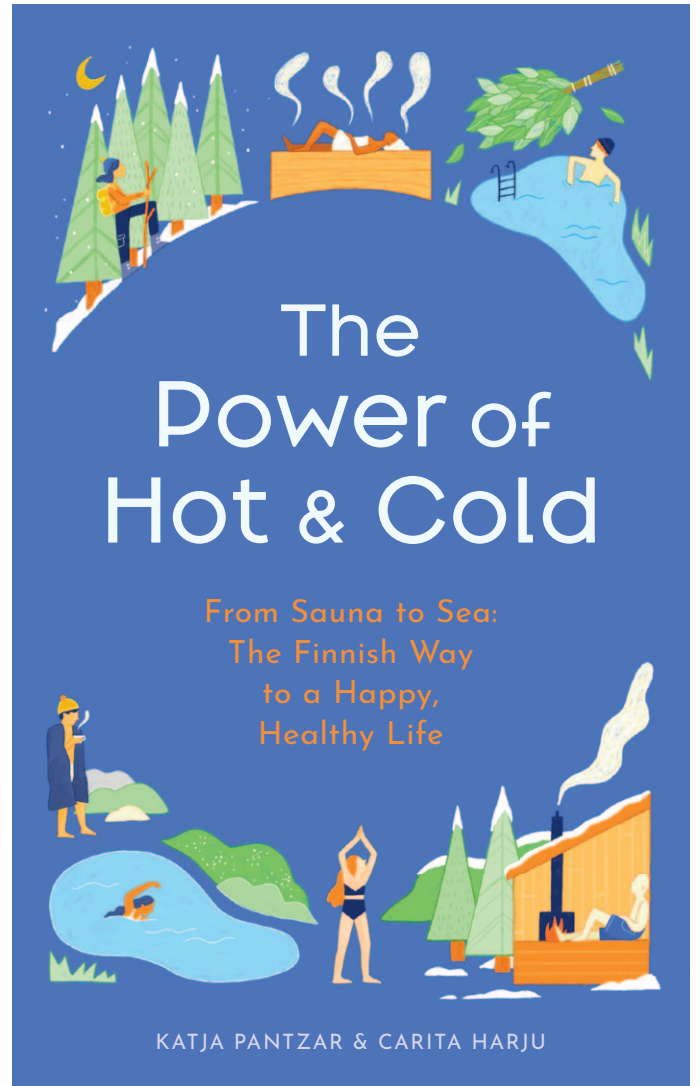
Jos näkyvyys Sauna-lehden sosiaalisen median kanavissa kiinnostaa, ole yhteydessä päätoimittajaan: lehti@sauna.fi

Oikaisu

Viime lehdessä 4/2024 esittelimme Sauninto Oy:n Löylyrasian. Jutun yhteyteen oli tullut väärä nettiosoite ja sen lisäksi Sauninto Oy oli muuttanut tekstissä virheellisesti Sauninto Oy:ksi. Pahoittelemme toimituksen virhettä!

- Sauninon tuotteet löytyvät osoitteesta www.sauninto.fi

sisu ja elämäntyyli, kertoo kirjan kansainväliset oikeudet neuvotellut kirjallisuusagentti **Elina Ahlbäck**. Hänen perustama agenttuuri **Elina Ahlbäck Literary Agency** vie suomalaista kirjallisuutta maailmalle.

Kirjan käännösoikeudet on myyty myös Saksaan.

Katja Pantzar on helsinkiläinen toimittaja ja tietokirjailija, joka on on kirjoittanut useita tietokirjoja englanniksi, muun muassa *Bestseller The Finnish Way*, joka on käännetty 24 eri kielelle.

Carita Harju on Sauna from Finland -verkoston perustaja. Hän on luottanut yhdistystä sen koko 15-vuotisen taipaleen ajan. Carita on kirjoittanut myös saunateemaisia kirjoja, kuten *Sauna – the way of Finnish life* ja *Soul of Sauna* ja *Saunafulness – hyvää oloa saunomalla*.

- Kirja saatavilla esimerkiksi Adlibriksestä ja kirjakaupoista Helsingistä.

Anna sykkeen nousta saunassa

Työssäsi keskity sen sijaan siihen, minkä osaat parhaiten, ja me hoidamme loput. Teemme kaikkemme, jotta asiakkaittemme arki olisi sujuvaa ja markkinointi vaikuttavaa. Reagoimme nopeasti muutoksiin ja olemme asiakkaan apuna 24/7.

Ota yhteyttä, kun kätesi ovat täynnä töitä ja kaipaat vaikuttavia viestinnän ratkaisuja.

GRANO

www.grano.fi

Saunaseura ja Saunatalo eteenpäin tälle vuosikymmennelle

Yhteinen urakkamme Saunatalon parantamiselle ja maltilliselle uudistamiselle on lähellä. Tällä hetkellä LVISA-remontin alku sijoittaa huhti–toukokuun vaihteeseen niin, että Saunatalo on viimeistä kertaa avoinna vappuaattona 30.4.

Kunnossapitotoimikunta, taloustoimikunta, johtokunta ja muut Saunatalon toimijat ovat tehneet valtavan ponnistuksen. Remontin suunnittelu, taloudenpito ja toteutus tehdään mahdollisimman avoimesti ja mahdollisimman vähän jäsenistöä rasittaen.

Omaa kauttani toiminnanjohtajana on leimannut vahvasti se, että johtokunta ja toimikunnat ovat halunneet tuoda Saunaseuraa ja Saunataloa eteenpäin tälle vuosikymmennelle. Olemme avanneet viestintäämme, toimintaamme sekä lujittaneet Saunatalon toimintaan liittyviä käytänteitä. On helppo ajatella, että vaikutukset jäävät vain tähän päivään. Mitä avoimemmin toimimme välttämällä erioikeuksia ja epätasa-arvoa, sitä paremmin me levitämme saunomisen ilosanomaa myös tuleville polville.

Osalle meistä – esimerkiksi vuoden saunojalle Kaisa Tarkkaselle – saunominen Saunatalossa on sukupolvien yhteinen matka. Saunaseura elää tämän lisäksi tulevista, uusista saunajasukupolvista. Näille saunajasukupolville löyly, avanto ja kahvion takan räiske ovat osa Saunaseuran ydintä. Tätä ydintä suojaa yhteinen toimintamme rauhallisen löylykokemuksen varmistajana, yhteinen huolenpitoimme jokaisesta avantoon menijästä ja nautinnollisen kahviokokemusten salliminen jokaiselle.

Yhteistä aineellista ja aineetonta omaisuuttamme vaalimme ottamalla muut huomioon ja kantamalla kortemme yhteiseen kekkoon. Korotettu jäsenmaksu voi kirpaista meistä jokaista, mutta sillä me autamme Saunatalon ja tulevien vuosikymmenten saunajat entistä mukavammin löylyjen lumoihin.

Yhteinen vastuu korostuu niin saunahengen ylläpidossa kuin Saunatalon ylläpidossa. On tärkeää ottaa löylyn luonnissa muut huomioon, ottaa muut huomioon kahviossa ja varmistaa että huonojalkaisille löytyy tilaa heille tarkoitetusta pukuhuoneesta. Samalla on syytä pitää huoli omien velvollisuuksien hoitamisesta jäsenmaksun muodossa.

Kenelläkään ei ole oikeutta terrorisoida saunarauhaa löylykisoilla saunoissa. Huono käytös johtaa – ja on johtanut – saunakieltoon. Samalla tapaa yhteisen jäsenmaksuvelvollisuuden laiminlyönti johtaa toimiin. Hyvin harvoin tilannetta saa korjattua kiukuttelemalla saunalliselle ihmisille heittämällä muiden saunojen toiveiden vastaisesti kiulullisen vettä kiukaalle. Jäsenmaksun maksamatta jättämisessä ei myöskään auta Saunatalon ovien paiskonta ja henkilökunnan haukkuminen.

Korotettu jäsenmaksu kirpaisee meistä jokaista, mutta sillä me autamme Saunatalon ja tulevien vuosikymmenten saunajat entistä mukavammin löylyjen lumoihin.

On ymmärrettävää, että häpeä yhteisten sääntöjen rikkomisesta voi aiheuttaa kiukkua kanssaihmiä kohtaan. Tilannetta se hyvin harvoin kuitenkaan parantaa. Saunaseuran johtokunta ja muut ovat harjoittaneet yhteiseen tulevaisuuteen tähtäävää toimintaa myös niin, että ongelmatilanteissa ei myöskään naamavipit tai hienot tittelit päde. Samalla tavalla kuin saunassa ei ole titteleitä, ei kovin ääni tai isoin titteli suo saati takaa erityiskohtelua toimintatapojen kohdallakaan.

Saunaseuran tarkoitus ei ole kuitenkaan olla tarpeettoman kova. Maailma kulkee kummallisia polkuja ja meidän tarkoituksena on taata hetken rauha kylmistä tuulista. Taataan siis yhdessä kaikille rauhaisat löylyt ja valoisampi tulevaisuus.

Janne Koskenniemi
Toiminnanjohtaja

Reetta Virtanen

KESKI
EST. 1946

FIKAKRINGLA
KARDEMUMMA
PEHMEÄ PULLAN-
MAKUIINEN
RINKELI

I'M LOADED
WITH
A YUMMY
CARDAMOM
TASTE!

RUHTINAALLISEN PEHMEÄ

  [keski.com](https://www.keski.com)

Kunniajäsenet Gina Sundgrén ja Ritva Ohmeroluoma

Utteraa työtä seuran ja jäsenten hyväksi

Niin Saunatalosta kuin seuran talousasioista on pidetty hyvää huolta. Siitä vastuusta ison osan ovat kantaneet saunasiskot Ritva ja Gina. Viime syyskokouksessa heidät nimitettiin seuran kunniajäseniksi. Molemmille arvo tuli aiheellisena kiitoksena valtavasta, vapaaehtoisesta työstä, jonka merkitystä rivijäsenet eivät ehkä ymmärräkään.

Kunniajäsenyys tuli sekä Ritva Ohmeroluomalle että Gina Sundgrénille täydellisenä yllätyksenä ja molemmat arvostavat sitä suuresti. – Olen otettu siitä, että seura palkitsee ja huomioi tällaisen käytännön puurtajan työpanoksen, Gina sanoo. – Arvostan nimitystä kovasti, koska sen perusteluissa mainittiin tekeminen, eikä esimerkiksi jäsenvuosien määrä, Ritva jatkaa.

Täydellinen saunaelämys!

Se sai **Gina Sundgrénin** aikoinaan liittymään Saunaseuraan. **Ritva Ohmeroluoman** puolestaan toi seuran jäseneksi ystävätär **Ritva-Liisa Luomaranta**.

– Päätin aikoinaan vain saunoa ja luotaa muiden ammattitaitoon sekä intoon hoitaa seuran asioita, Ritva sanoo.

Mutta kuinkas sitten kävikään. Molemmat ovat olleet johtokunnan jäseniä sekä vetäneet hyvin vastuullisia toimikuntia; Gina kunnossapitotoimikunnan ja Ritva taloustoimikunnan puheenjohtajana.

– Halusin antaa oman panokseni seuran toiminnan hyväksi, kun minulta sitä aikoinaan pyydettiin. Hyvää motivaatiota työhön ovat antaneet toimikunnan innostava ryhmä ja saavutetut tulokset, Gina sanoo.

Arkkitehtinä Gina on rakennusalan ammattilainen. Näin hän on ollut myös pääsuunnittelijan asemassa Saunataloon liittyvissä hankkeissa.

Ritva puolestaan on hallitus- ja talousalan ammattilainen.

– On ollut ilo olla mukana viemässä asioita eteenpäin nimenomaan talouspuolella. Olen numeronikkari ja rakastan talousasioita.

– Luottamustehtävissäni olen tajunnut, miten Saunaseura on fyysistä kokoaan suurempi. Se on saunakulttuurin edistäjä, ylläpitäjä ja kehittäjä, Ritva sanoo.

– *Talouden hyvä hoito on Saunaseuran toiminnan perusta, Ritva Ohmeroluoma sanoo. Omia luottamustehtäviään hän kuvaa sanomalla: – Kun saa tehdä työtä, josta on kokemusta ja jota rakastaa, ei mieti haasteita tai vastuuta – sitä vaan tekee.*

Luottamustehtävissäni olen tajunnut, miten Saunaseura on fyysistä kokoaan suurempi. Se on saunakulttuurin edistäjä, ylläpitäjä ja kehittäjä.

Ritva Ohmeroluoma

- Suomen Saunaseuran jäsen vuodesta 1995
- 2014 tarkastusvaliokunnan jäsen, tehtävänä oli käydä läpi kirjanpito vuosilta 2009 – 2012
- 2015 taloustoimikunnan jäsen
- 2017 johtokunnan jäsen ja edelleen taloustoimikunnan jäsen
- 2018 keskittyi Unesco-hankkeeseen, ohjausryhmän puheenjohtaja
- 2019–2023 johtokunnan jäsen ja johtokunnan varapuheenjohtaja
- 2019–2023 taloustoimikunnan puheenjohtaja
- 2019 Unesco-hankkeen jälkeen perustetun saunaringin vetäjä/puheenjohtaja Suomen Saunaseuran ottaessa vetovastuun saunaringin kehittämisestä.

Omaa aikaa säästämättä

Uudet kunniajäsenet ovat molemmat luonteeltaan sellaisia, että mihin toimeen luvataan, siihen myös tartutaan – ja täysillä.

– Johtokunnan jäsenenä ja toimikunnan puheenjohtajana kokouksia Saunatalolla kertyi vuodessa aikamoinen määrä, jonka koin välillä aikaasteena. Mutta olenpahan oppinut tuntemaan Saunatalon rakennuksena läpikotaisin – ainakin nyt tämän tulevan korjaushankkeen suunnittelun myötä, Gina sanoo.

Kunniajäsenyyden perusteluissa tode- taankin, että Gina on tehnyt seuran hyväk- si työtä enemmän kuin normaali harrastus- toiminta edellyttäisi. Monen mielestä se on käynyt jo täydestä työstä.

Ginaa voimme osaltaan kiittää siitä, että Saunatalo on uudistunut maltilla ja hy- vällä maulla.

Ritvan talousasioiden vankkaa ammat- titaitoa on tarvittu muun muassa uudistet- taessa seuran hallintoa, taloushallintoa ja talouden suunnittelua.

Viime vuosikymmenen lopulla Ritva jättäytyi pois johtokunnasta keskittyäkseen ”Unesco-projektiin” eli saamaan suoma- lainen saunaperinne Unescon aineetto- man kulttuuriperinnön luetteloon. Tavoite saavutettiin laajalla yhteisrintamalla jou- lukuussa 2020, ja Ritvan osuus projektin etenemisessä ja varsinkin onnistumisessa oli merkittävä.

– Olen ylpeä siitä, että saimme vedettyä projektin maaliin. Saunaseuran rooli hank- keessa oli ratkaiseva sekä osaamisen että tekemisen kannalta, mutta myös Museovi- raston apu oli erittäin tärkeä.

Projekti kesti kaikkiaan kolme vuotta.

– Minulle kertyi projektiin tehtyjä työ- tunteja yhtäjaksoisesti laskettuna noin kol- men kuukauden verran.

Seuralla vahva tulevaisuus

Sekä Ritva että Gina näkevät Saunaseuran tulevaisuuden valoisana ja vahvana.

– Edellytyksenä tietysti on, että huo- mioidaan Saunatalon rajoitettu käyttökapa- siteetti jatkossakin, Gina huomauttaa.

Ritva sanoo luottavansa siihen, että seu- ran jäsenet osaavat valita johtokuntaan hen- kilöitä, jotka ymmärtävät ja kunnioittavat seuran historiaa ja saunomisen merkitystä.

Yksi iso toive molemmilla on.

– Naisjäsenet: pyrkikää johtokuntaan ja toimikuntiin! Tällä hetkellä johtokunnassa on vain yksi nainen ja taloustoimikunnas- sa ei yhtään. En muista tällaista tilannetta vuosikymmeniin.

– Saunaseuran kunnossapitotoimikunnan jäsenenä olen voinut jakaa Saunaseuran osaamista eteenpäin. Saunaseura kannusti kymmenisen vuotta sitten uusia saunahankkeita, ja se on mielestäni yksi syy nykyiseen saunabuumiin, Gina Sundgrén sanoo.

Naisjäsenet: pyrkikää johtokuntaan ja toimikuntiin!

Gina Sundgrén

- Suomen Saunaseuran jäsen vuodesta 1990
- kunnossapitotoimikunnan jäsen vuodesta 2009-, tänä aikana suunnitellut 14 valmistunutta projektia
- johtokunnan jäsen vuosina 2012–2017
- kunnossapitotoimikunnan puheenjohtaja 2013–2017
- Sauna-lehden toimitusneuvoston jäsen 2013–2017
- Rakennustietosäätiön toimikunnan 347 Sauna puheenjohtaja 2015–2017, toimikunnan tehtävänä oli päivittää saunaan liittyvät, saunan suunnittelua ohjaavat RT-kortit.

Saunaseuran kunniajäsenet: Ben Grass, Jenni Haukio, Juhani Katainen, Sinikka Korvo, Pekka Laaksonen, Tuomas Lehtonen, Milos Matej, Sauli Niinistö, Ritva Ohmeroluoma, Seppo Pukkila, Gina Sundgrén, Raili Vihavainen ja Lasse Viinikka.

Jäsenkysely tulee taas! – vain vastaamalla voit vaikuttaa

Saunaseuran jäsenkysely toteutetaan jälleen tänä keväänä. Kysely järjestetään verkkokyselynä ja linkki kyselyyn lähetetään jokaisen seuralaisen sähköpostiin. Muistathan siis käydä päivittämässä yhteystietosi jäsenrekisteriin! Linkki jäsenkyselyyn tulee löytymään myös Saunaseuran verkkosivulta ilmestyttyään.

Jäsenkyselyyn vastaaminen on sekä seuralle että seuralaisille tärkeää. Vain vastaamalla voi voit vaikuttaa ja todellakin

voit vaikuttaa, sillä jäsenkysely on tärkeä tietolähde Saunaseuran johtokunnalle, kun he linjaavat ja ohjaavat seuran toimintaa.

Suomalainen ei välttämättä anna palautetta, jos kaikki on hyvin, mutta seuran johtokunta, viestintä- ja kulttuuritoimikunta, Sauna-lehti ja Saunatalon henkilökunta toivovat, että antaisit myös hyvän palautteesi kuulua.

Janne Koskenniemi

”Jos ei maksa, ei voi saunaa” – edelleen 400 maksamatonta jäsenmaksua

Vaikka jäsenmaksulaskujen eräpäivä meni jo helmikuun alussa, laskuja oli edelleen maksamatta helmikuun lopussa 460 kappaletta. Sähköpostimuistutukset ovat läheneet jäsenille, kuten myös kirjeelliset muistutuslaskut.

Vuoden 2024 tapaan eräpäivän jälkeen maksamaton jäsenmaksulasku aiheuttaa saunakiellon. Siinä tilanteessa henkilökunnan tai asianosaisten uhkailu ei auta, toteaa toiminnanjohtaja Janne Koskenniemi.

Saunakielto vapautuu seuraavan kuun alussa siitä, kun lasku on maksettu. Esimerkiksi jos lasku on edelleen maksamatta maaliskuun alettua, palautuu saunaoikeus vasta huhtikuun alussa.

Maksamattomien jäsenmaksujen karhuaminen aiheuttaa lisätyötä ja -kustannuksia seuralle. Joten jos laskusi on edelleen maksamatta, maksathan sen pikimmiten.

Muista siisteys saunassa

Ethän käytä saunassa lauteita sotkevia aineita. Älä jätä nuuska- tai nikotiinipusseja saunaan tai tiloihin, joiden ne eivät kuulu. Palautathan myös pyyhkeesi ja huomiosi koreihin ja rutistat niistä liiat vedet ensin pois. Huolehditään kaikki yhdessä Saunatalon siisteydestä!

Älä ota lehtiä mukaasi

Saunatalon kahvion lehdet on tarkoitettu koko jäsenistön käyttöön, joten kun olet lukenut lehden, jätähän sen kahvioon toisten luettavaksi.

Yläkerran pukuhuone vain sitä tarvitseville

Sähkösaunan yhteydessä oleva pukuhuone on tarkoitettu vain sitä tarvitseville. Pukuhuone on tarkoitettu heille, joille portaisa liikkuminen on mahdotonta tai muu terveydellinen syys estää alakerran pukuhuoneen käytön. Muita jäseniä palvelevat alakerran pukutilat.

Vielä yksi perhesaunapäivä ennen remonttia

S seuraava ja toistaiseksi viimeinen perhesaunapäivä järjestetään 30.3.

Perhesaunapäivä on sekasaunapäivä, jolloin Saunatalolla liikutaan ja saunotaan uimapuvut päällä. Seuran jäsen voi tuoda perhesaunaan mukanaan perheenjäsenensä eli puolisonsa, lapsensa, vanhempansa ja isovanhempansa. Puoliso voi olla myös avopuoliso ja lapseksi lasketaan myös avopuolison lapset. Perhesaunapäivänä myös uudet jäsenet voivat ottaa perheenjäsenensä mukaansa.

Perheenjäseneksi ei lasketa esimerkiksi veljeä, siskoa, serkkua tai setää.

Suuren suosion vuoksi perhesaunapäivään ei voi tuoda vieraaksi muita kuin perheenjäseniä. Näin varmistetaan mukava saunomiskokemus kaikille.

Perheenjäseniltä peritään hinnaston mukainen maksu. Saunatalon kahvio palvelee perhesaunapäivänä normaaliin tapaan, mutta supistetulla valikoimalla. Perhesaunapäivinä Saunatalo on avoinna 12.00–19.00.

Janne Koskenniemi

Remontti-extra sivulla 32

O lemme koonneet lehden sivuille 32–42 viimeisimmät tiedot remontista ja sen etenemisestä. Ota talteen seuralaisen muistilista siitä, mitä tapahtuu milloinkin.

TAYLORS

OF HARROGATE · SINCE 1886

PAREMPAA TEETÄ SINULLE

Jokainen kupillinen Taylors of Harrogate -teetä edistää vastuullisuutta ja parantaa viljelijöiden olosuhteita.

Valitse tee, joka maistuu hyvältä, tuntuu hyvältä ja tekee hyvää!

taylorsofharrogate.com

Maahantuoja:

Sergejeff
SINCE 1873

sergejeff.fi

Member of
ethical tea
partnership

Find out more
at ra.org

Matti Kallioranta

Koivusaaren tilanteessa ei päätöksiä ennen ensi kesää

Hyvä yhteistyö seurojen välillä ollut isossa osassa hankkeen hidastamisessa.

Mikä on Koivusaaren tilanne tällä hetkellä, Lauttasaari-Seuran kaupunkiympäristöryhmän puheenjohtaja Katri Penttinen?

Koivusaaren asemakaava on lainvoimainen, mutta alueen ja sinne tulevien uusien katujen rakentaminen ei kuitenkaan voi vielä alkaa, koska Koivusaaren edustan merialueen täyttöjä koskeva vesilupa ei ole lainvoimainen. Rakentamisen kannalta merkittävää on myös se, että IKEA vetäytyi hankkeesta joulukuussa.

Missä vaiheessa on odotettavissa jotain päätöksiä?

– Rakentamisen aloittamisen kannalta ratkaiseva on korkeimman hallinto-oikeuden päätös, joka on odotettavissa ensi kesänä.

Mikä on sinun roolisi tässä hankkeessa?

– Olen Lauttasaari-Seuran edustajana ollut Vaasan hallinto-oikeuteen

tehdyn valituksen pääkirjoittaja ja koko valitusprosessin vastuuhenkilö. Olen myös kirjoittanut Lauttasaari-Seuran lausuman asiasta KHO:lle, kun se selvitti valittajien näkemykset Helsingin valitukseen nyt alkutalvesta. Olen myös aktiivisesti tiedottanut Koivusaari-hankkeen vaiheista asukkaille ja sidosryhmille ja laatinut kannanottoja kaupungille. Toimin Helsingin kaupungin varavaltuutettuna ja siinä roolissa olen nostanut Koivusaaren kaavoituksen myös poliittiseen keskusteluun.

Miten Lauttasaariseuran ja Suomen Saunaseuran välinen yhteistyö on sujunut Koivusaaren tilanteen tiimoilta?

– Yhteistyö on sujunut hyvin. Molemmilla seuroilla on yhteinen tavoite, saada estettyä noin 27 hehtaarin laajuisten meritäyttöjen haitalliset vaikutukset ympäristölle ja asukkaille. Saunaseura teki omat valituksensa juristinsa avulla Vaasan hallinto-oikeuteen edustaen näin aluetta käyttävän joukon etua. Olemme kuitenkin tehneet yhteistyötä nimenomaan hankkeen alkuvaiheessa tiedottamisen suhteen, jotta valitukset ja kannanotot saatiin toimitettua määräaikaan mennessä.

Näin Koivusaari-hanke on edennyt

Vaasan hallinto-oikeus (VHAO) kumosi elokuussa 2024 Etelä-Suomen aluehallintoviraston antamat vesi- ja ympäristölupapäätökset koskien merialueen ruoppauksia ja täyttöä sekä Koivusaaren kierrätyskenttää ja palautti asian uudelleen aluehallintoviraston käsiteltäväksi. Palautuksen syy on hankkeen vaikutusten puutteellinen arviointi.

Helsinki ei tyytynyt VHAO:n päätökseen, vaan haki korkeimmalta hallinto-oikeudelta (KHO) valituslupaa ja valitti päätöksestä. KHO:n ilmoitti, että tällaisen päätöksen käsittely kestää keskimäärin vuoden, joten päätös tulee vasta ensi kesänä.

Mikäli KHO on samaa mieltä kuin VHAO, Helsingin tulee käynnistää ympäristövaikutusten arviointi, joka kestää vähintään 1–1,5 vuotta. Miten kaupunki etenee arvioinnin jälkeen, riippuu arvioinnin

tuloksesta ja rakentamisen aikataulu määräytyy sen perusteella, millaisia vesi- ja ympäristölupia uudessa vaiheessa tarvitaan.

Mikäli KHO päättää, että ympäristövaikutusten arviointia ei tarvita, palautuu asian käsittely kuitenkin VHAO:oon, koska muut valituksissa olleet vaatimukset ovat vielä käsittelemättä hallinto-oikeudessa. Tämä vienee arviolta vähintään vuoden.

Koivusaaren rakentaminen käynnistyisi uusien katujen tekemällä. Tämä edellyttää voimassa olevan katusuunnitelman. Myös tämä valmistelu on kesken, sillä kaupunkiympäristölautakunta palautti tärkeimpien uusien katujen katusuunnitelmat uuteen käsittelyyn viime joulukuussa. Katusuunnitelmat tulevat uudestaan lautakuntaan arviolta vuoden kuluttua. Mikäli tästä päätöksestä valitetaan, katujen rakentaminen voi alkaa nykyhetkestä 2–2,5 vuoden kuluttua.

Toiminnanjohtaja Janne Koskenniemi ja kahvilapäällikkö Lari Lindgren luovuttivat kunniakirjat Vuoden saunojille.

Klaanisaunoja ja superharrastaja – vuoden saunojat on valittu

Vuoden saunojat on valittu. He ovat Kaisa Tarkkanen ja Henrik Työppönen, kumpikin aktiivisia saunaseuralaisia. Positiivinen mieli ja muiden huomioon ottaminen olivat valintaperusteina, kun tuttuun tapaan Saunatalon työntekijät tekivät valinnan.

Teksti: Riitta Korhonen | Kuvat: Jonna Pennanen ja Reetta Virtanen

Kaisa Tarkkanen oli otettu tunnustuksesta, vaikka hänestä jokainen seuralainen luo Saunatalon hyvän tunnelman.

Kaisa Tarkkanen on saunaklaanilainen lapsesta asti

Kaisa Tarkkaselle saunominen on ollut kiinteä osa elämää jo lapsesta asti. Saunominen on Tarkkaselle aina iloinen tapahtuma.

Vuoden saunojaksi 2025 valittu **Kaisa Tarkkanen** on kolmannen polven saunaseuralainen. Isä **Ahti Tarkkanen** oli aikoinaan aktiivinen seuralainen, Kaisa itse on jatkanut perinnettä ja myös Kaisan poika **Ahti Lahtinen**, on aktiivisaunoja.

Eikä tässä kaikki, Kaisan sisar ja veli sekä sisaren mies kuuluvat hekin Saunaseuraan ja ovat aktiivisia kävijöitä, samoin sisarusten lapset. Serkkuset myös järjestävät Vaskiniemessä nykyään keskenään serkkusaunoja. Kaikkiaan lähiperheessä on

seitsemän saunojaa, ikähaitari on 65-vuotiaasta 26-vuotiaaseen.

– Mieheni sen sijaan saunoo nykyisin jo ”taivaallisessa saunaseurassa”, kertoo 57-vuotias Tarkkanen.

Vaskiniemen saunoihin Kaisa Tarkkanen tutustui ensimmäistä kertaa jo pieneä, kun isä otti sisarukset mukaan saunomaan. Perhe asui tuolloin Lauttasaaressa.

– Saunatalolla käynti oli aina jotain erityistä, sen vaistosi jo lapsena. Saunatalolla piti käyttäytyä hyvin, olla rauhallinen

eikä puhua liikojia. Opin kunnioittamaan saunarauhaa siis jo aivan lapsena, Kaisa kertoo.

Suomen Saunaseuran henkilökunta valitsi Kaisan Tarkkasen vuoden saunojaksi seuraavien perusteiden: ystävällisyys, iloisuus ja hyvä asenne. Perustelijoiden mukaan Kaisalla on tilannetajua ja hän osaa ottaa kanssaihmiset huomioon.

– No koska sitä sitten olisi iloinen, jos ei silloin, kun pääsee saunomaan, sanoo tunnustuksesta otettu Kaisa.

– Minusta vuoden saunoja on jokainen Saunatalon kävijä, sillä me kaikki luomme yhdessä ilmapiirin, joka on vertaansa vailla.

”Terveysturvallisuus on hoidettu loistavasti”

Seuran jäsen Tarkkanen on ollut vuodesta 2019.

– Asuin parikymmentä vuotta ulkomailla ja kävin Vaskiniemessä satunnaisesti muiden vieraana. Kun muutin takaisin Suomeen ja pääsin jäseneksi, muistan, miten heti ensimmäisellä saunomiskerralla tunsin tulleeni kotiin.

Kaksisataa päivää vuodessa maailmaa kiertänyt Kaisa sanoo nykyisin nauttivansa siitä, että pääsee matkalle ”vain Lautasaareen” eikä tarvitse lähteä esimerkiksi Kiinaan.

Nykyisin Tarkkanen työskentelee johtotehtävissä sotealan palveluyrityksessä.

– Työni takia tulee kiinnitettyä erityistä huomiota terveysturvallisuuteen. Olen huomannut, että Saunatalon henkilökunta hoitaa tällaiset, joskus vaikeatkin tilanteet eleettömästi. Kun on itse ajatellut menevänsä apuun, on henkilökunta jo ehtinyt hoitaa asian.

Saunasisarilla elämässä samankaltainen suunta

Saunomassa Tarkkanen käy aina kun ehtii, joskus kaksi kertaa viikossa, joskus väli voi venyä pidemmäksi.

Upeaa, että kahvion tilat nyt kohentuvat, vaikka loistavasti on henkilökunta suoriutunut nykyisissäkin, kieltämättä ahtaissa tiloissa.

– Mutta joka kerta, jos on stressiä tai huolia, ne huuhtoutuvat pois jo Saunatalon parkkipaikalla. Usein Tarkkanen nipistää keskipäivällä muutaman tunnin itselleen, saunoo, ui ja nauttii kahvion anneista – ja palaa takaisin töihin.

Tarkkanen aloittaa kuumista löylyistä Kolmossaunassa ja jatkaa sieltä Neloseen.

– Yleensä vuorottelen näissä kahdessa saunassa mielialan ja vähän vuodenajankin

mukaan. Uiminen kuuluu asiaan, kesät talvet.

Avannossa käynnin jälkeen Tarkkanen sanoo nukkuvansa kuin tukki. Pesijäpalveluita hän käyttää silloin kun niitä on saatavilla. Vieraita Kaisa tuo harvaksseen.

Keskustelut muiden saunojiensa kanssa ovat antoisia.

– On tunne, että hyvin erilaisilla naisilla on kaikilla jotenkin elämässään samankaltainen suunta.

– Syön usein lounaan saunatalolla. Sopat ovat aivan erinomaisia. Kun kysytään, minkä sopan söisin, sanon aina että sen, mitä on tarjolla. Kaikki ovat erinomaisia. Ja sitten joskus letut päälle.

Erityistä kiitosta Tarkkaselta saakin kahvion henkilökunta.

– Upeaa, että kahvion tilat nyt kohentuvat, vaikka loistavasti on henkilökunta suoriutunut nykyisissäkin, kieltämättä

ahtaissa tiloissa. Tänä vuonna tiedossa on pieni katkos saunomiseen, mutta uskon, että me kaikki kestämmekin sen. Pitää vain katsoa vähän kauemmaksi ja nähdä, mitä hyvää on tulossa.

Minusta vuoden saunoja on jokainen Saunatalon kävijä, sillä me kaikki luomme yhdessä ilmapiirin, joka on vertaansa vailla.

Entä olisiko Saunaseuran toiminnassa jotain parannettavaa?

– Ei oikeastaan mitään, kaikki toimii erinomaisesti. Seuran jakama informaatio on loistavaa, uutiskirje on hyvä, samoin haluan kiittää Sauna-lehteä. Jos jotain toivoisi, niin ehkä naisten ja miesten kesken puolitettuja lauantaipäiviä saisi olla enemmän.

Tarkkanen on kolmannen polven saunaseuralainen ja seuraan hänet tutustutti isä Ahti Lahtinen.

Henrik Työppönen laskee käyneensä Saunatalolla saunomassa viime vuonna sata kertaa.

Henrik Työppönen on suvaitseva supersaunoja

Hyvät löylyt, virkistävät keskustelut, uinti kesät talvet sekä kahvion herkut. Tässä kiteytettynä Henrik Työppösen Saunatalo-saunakokemus, jolle ei ole voittanutta.

Henrik Työppösen tapaa Vaskiniemen saunoilla usein.

– Sata kertaa vuodessa lienee keskiarvo viime vuosien käynneistäni, Työppönen laskee.

Siis sata onnistunutta saunomiskertaa, sillä kuten hän itse määrittelee: jokainen saunapäivä on hyvä päivä.

Työppöselle saunominen on kokonaisvaltainen elämys. Jokainen sauna ja jokainen saunakerta on erilainen. Sauna on paikka rauhoittua ja rentoutua.

Vanhan sanonnan mukaan sauna on köyhän miehen apteekki.

– Pidän siitä, ettei saunassa ole arkielämän rooleja vaan ihmiset kohdataan omalla itsenään. Arvostan suuresti saunaveljien kanssa käytyjä keskusteluja, niissä on mukana elämäniloa, viisautta ja myös aitoa välittämistä.

– Se, että kovin moni muisto elämän varrelta liittyy saunomiseen – vihdan teko isoisan kanssa, saunareissut kavereiden kanssa, lauteilla käydyt keskustelut omien lasten kanssa – nämä kaikki kertovat ker-
too saunan suuresta merkityksestä minulle, Työppönen kuvaa.

Saunomassa hän käy työpäivän jälkeen ja viiptyy Saunatalossa kerrallaan pari kolme tuntia.

– Ei ole yhtä oikeaa tapaa saunoa. Jokainen löytää itselleen sopivan.

Saunominen ei ole urheilusuoritus eikä lauteilla kisata. Nämä periaatteet toteutuvat hienosti Saunatalolla.

”Ei ole Vaskiniemen voittanutta”

Työppönen saa valitsijoiltaan kiitosta positiivisuudestaan ja ystävällisyydestään. Erityisen maininnan ansaitsee Työppösen hyvä sauna-asetus sekä tapa jolla Työppönen ottaa muut huomioon. ”Hän on rakentava ja toista kunnioittava”, kehutaan arvokkaan tunnustuksen perusteluissa.

Työppönen on tyytyväinen, että Saunatalosta ja sen saunoista pidetään hyvää huolta. – Ei voi vain kuluttaa, pitää myös kunnostaa, hän toteaa.

Työppönen on ollut Saunaseuran jäsen jo 20 vuoden ajan. Polku jäsenyyteen on perinteinen; ensin Saunatalolle kaverin vieraana, välitön ihastuminen saunoihin ja sitten jäsenyyden haku.

– Minun onnekseni tuolloin jäseneksi pääsi vielä varsin nopeasti.

Henrik on Vuoden saunojan tittelistä otettu. Suomen Saunaseura on hänestä erinomaisesti hoidettu yhteisö ja Saunatalo koko suomalaisen saunakulttuurin kruununjalokivi, imagollinen näyteikkunamme maailmalle.

– Haluan välittää ison kiitoksen Saunaseuran koko henkilökunnalle ja vapaaehtoisille aina hienon saunakokemuksen mahdollistamisesta.

Osoitus pitkäjänteisestä ja järkevästä toiminnasta on Työppösen mukaan se, että talosta ja saunoista pidetään hyvää huolta.

– Ei voi vain kuluttaa pois, pitää myös kunnostaa. Ylläpidämme näin ainutlaatuisia saunakulttuuria ja huolehdimme Saunatalosta myös tuleville sukupolville.

Entä millainen saunoja Työppönen on? Yhtä lempisaunaa hänellä ei ole.

– Talvella kaipaa enemmän kuumaa löylyä ja kesäisin huomaa nauttivani hie-
man leppeämmästä löylystä. Yleensä aloitan Nelosesta ja kierrän lähes kaikki saunat läpi. Uin vuoden ympäri löylyjen välissä, samoin ohjelmaani kuuluu ruokailu kahvion maittavista tarjoilusta nauttiminen.

Lempiherkkua hänellä ei ole.

– Syön usein iltaruoaan kahviossa. Vaih-
telen annoksia päivästä ja ajankohdasta riippuen. Kaikki on aina maistunut hyvältä.

Saunatalo koko suomalaisen saunakulttuurin kruununjalokivi, imagollinen näyteikkunamme maailmalle.

Entä onko Työppönen huomannut saunomisella olevan fyysisiä ja henkisiä vaikutuksia?

– Ehdottomasti. Vanhan sanonnan mukaan sauna on köyhän miehen apteekki. Sauna, uinti ja yhteisöllisyys vaikuttavat positiivisesti niin kehoon kuin mieleen. Mieli rauhoittuu heti Saunatalolle saavuttaessa.

Siviilissä 49-vuotias Työppönen on kahden aikuisen lapsen isä Espoosta. Hän on rahoitusalan ammattilainen ja työskentelee Wärtsilän palveluksessa.

Työppönen on osallistunut seuran retkille muun muassa Jämsän saunakylään. Hyviä saunoja on ympäri Suomea.

Ulkomailla Työppönen käy saunomassa silloin kun sopiva sauna sattuu kohdalle, vaikkapa kaverin pyörittämässä suomalaisessa saunassa Michiganissa.

– Vaan ei ole tullut vastaan Vaskiniemen saunojen voittanutta, hän toteaa.

Naulakot sijaitsevat puurimaseinäkkeen takana. Vasemmalla on ulkokengille hyllystöt.

Saunatalon remontti: tältä siellä näyttää ensi syksynä

Saimme käsiimme Saunatalon remonttia koskevat havainnekuvat, joista saa hieman vihiä siitä, miltä Saunatalolla remontin jälkeen näyttää.

Teksti: Karoliina Saarnikko | Kuvat: Siren Arkkitehdit Oy

– Mallinnetut havainnekuvat antavat toivottavasti jonkinlaisen mielikuvan siitä, miltä takkahuone ja eteinen syksyllä näyttävät. Kalusteet jäivät kuvista uupumaan, pahoittelee **Gina Sundgrén**, saunaseuran jäsen (ja uusi kunniajäsen) ja arkkitehti, joka on suunnitellut Saunatalon remontin yhdessä seuran kunnossapitotöimikunnan kanssa.

Remontin myötä kahvioon/takkahuoneeseen tulee lisää asiakaspaikkoja, kahvion työskentely- ja varastotilat laajentuvat ja eteisestä tulee toimivampi. Sisäänkäyntiin rakennetaan myös uusi tuulikaappi.

Saunatalon kahviotila/takkahuone on monelle tärkeä rentoutumis- ja kokoontumispaikka. Erityisesti sen vanhanaikaisuus ja ns. kulunut charmi viehättävät monia.

Sundgrén vakuuttaa, että vaikka tila toki remontin myötä muuttuu, siinä on pyritty säilyttämään 1950-luvun henki ja kodikkuus.

– Takkahuoneen katto on käsitelty vaimentavaksi ja osalle seinää tulee akustiikkapaneeli, joka on tammiviilupintaista puurimaa. Lattiamateriaali säilyy puuna jatkossakin, se tulee olemaan luonnonväristä tammea, Sundgrén kertoo.

Entisestä takahuoneesta tulee muutosten myötä kiinteämmin osa muuta tilaa. Takka pysyy luonnollisesti paikallaan.

– Takahuoneeseen tulee vanhat rottinkituolit totta kai jatkosakin, vaikka ne kuvasta nyt puuttuvatkin, hän lisää.

Materiaalit on valittu niin, että ne ovat toki taloudellisesti järkeviä, mutta myös laadukkaita ja kestäviä, sillä Saunataloon valittavien pintojen on kestävävä suurta kulutusta.

Keittiölle lisää tilaa

Remontin myötä myös kahvio ja sen työntekijät saavat enemmän työskentely- ja varastotilaa.

– Keittiön paikka muuttuu ja siitä tulee toiminnallisesti selkeämpi. Jatkossa tulee olemaan myös enemmän asiointitilaa kahvion myyntialueella myyntitiskeineen ja juomakaappeineen, Sundgrén kertoo.

Varastotila ja kylmiö ja pakastuhuone tulevat kellariin, jossa nykyisiä keittiön varastotiloja muutetaan.

Keittiön remonttia suunniteltiin yhdessä kahvion henkilökunnan kanssa, jotta se palvelisi mahdollisimman hyvin henkilökuntaa Saunatalon arjessa.

Kahvion laajetessa myös eteinen muuttuu. Eteinen laajenee toimisto-osaan päin ja sisäänkäynnin tuulikaappi rakennetaan laajenuksena katokseen.

– Eteisen nykyisiä tiililaattoja ei voitu valitettavasti hyödyntää. Onneksi löytyi hyvin lähellä nykyistä tiililaattaa oleva uusi vastaava laatta.

KESKITY SAUNOMISEEN JA MUUHUN TÄRKEÄÄN.

JÄTÄ ISÄNNÖINTI ISÄNNILLE.

Täyden palvelun Isännät huolehtii kiinteistöenne hallinnosta, taloudesta, tekniikasta ja arvon kehittämisestä.

Pyydä tarjous: isannat.fi

ISÄNNÄT OY
ISÄNNÖITSIJÄTOIMISTO

Kansakoulukatu 5 B 14

00100 Helsinki

Puh: 010 8383 400

asiakaspalvelu@isannat.fi

ISA-auktorisoitu
isännöintiyritys

45 vuotta luotettavaa isännöintiä.

Kahvio/keittiö siirtyy kuvan mukaisesti entisen eteisen kohdalle, tuoden näin lisätilaa takahuoneeseen.

Saunatalon värikollaasi. Sininen laatta on sama kuin nykyisessä esteettömässä pukuhuoneessa, ja se tulee suihkuhuoneen nykyisen sinisen laattaseinän tilalle.

Saunatalon remonttihanke punaisena lankana läpinäkyvyys

Saunatalon remonttityöt käynnistyvät toukokuun alussa.

Remontti on ollut keskusteluissa esillä jo pitkään koska sen tarve on ollut ilmeinen jo vuosia. Yksi hankkeen punaisista langoista on valmistelun läpinäkyvyys.

Saunaseuran syyskokous 2024 antoi johtokunnalle valtuudet toteuttaa remontti vuonna 2025.

Saunaseuran johdossa ja eri toimikunnissa halutaan korostaa remonttihanke koko prosessin avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Seuran puheenjohtajan **Hannu Saintulan** mukaan tämä on ollut johtotähtenä alusta alkaen. Läpinäkyvyydestä huolehtiminen on hänen mukaansa seuran jäsenten kunnioittamista, koska kyse on jäsenille suunnatusta ja heidän varoillaan toteutettavasta hankkeesta.

– Seuran jäsenten suuntaan hankkeen viestintä on haluttu koko ajan pitää mahdollisimman selkeänä. Valmistelun eri vaiheista, kilpailutuksista ja tehdyistä päätöksistä on viestitty Sauna-lehdessä ja verkkosivuston remonttiosiossa. Remontin valmistelun eri vaiheista verkkosivuilla kerrotaan hyvinkin yksityiskohtaisesti ja kronologisesti edeten.

Remonttiosio löytyy Saunaseuran verkkosivun etusivun ns. bannerikuvasta.

”Erityisen tarkkoja ollaan oltu erilaisten sidonnaisuuksien tarkastelussa, joiden suhteen johtokunta on ollut vahvasti yksituumainen.”

– Modernin seuratoiminnan yksi kulmakivi on asioiden avoin käsittely. Toimintamme perustuu jäsenmaksuihin, joita on tänä vuonna korotettu juuri remonttikustannusten kattamiseksi. Velvollisuutemme on viestiä jäsenistölle – siis hankkeen rahoittajille – miten remonttiin suunnatut varat käytetään, Saintula painottaa.

Remontista on keskusteltu toimikunnissa, johtokunnassa ja Saunaseuran henkilöstön kanssa. Kaikista johtokunnan kokouksista julkaistaan verkkosivuilla esityslistat ennen kokouksia ja pöytäkirjat kokousten jälkeen.

Valmistelua toimikunnissa ja johtokunnassa

Keskeisiä toimijoita remonttihanke valmistelussa ovat kunnossapitotoimikunta, taloustoimikunta ja johtokunta. Viestintätoimikunta ja Sauna-lehti ovat tukeneet omalla toiminnallaan asiasta viestimistä.

Seuran hallintoprosessin mukaan kunnossapitotoimikunta valmistelee remonttia koskevia teknisiä asioita, suunnittelua ja niihin liittyviä tarjouspyyntöjä ja kilpailutusta. Kunnossapitotoimikunta tekee esitykset, jotka se tuo seuran johtokunnan päätettäväksi.

Janne Koskenniemi

– Johtokunnassa kunnossapitotoimikunnan pyytämät tarjoukset on käyty tarkasti läpi ja niistä on keskusteltu perusteellisesti. Erityisen tarkkoja ollaan oltu erilaisten sidonnaisuuksien tarkastelussa, joiden suhteen johtokunta on ollut vahvasti yksituumainen. Lähtökohtaisesti kahdesta muuten tasavertaisesta tarjouksesta pidemmän korren on vienyt se, jonka tekijällä ei ole sidonnaisuutta tai jäsenyyttä seuraan, Saintula kertoo.

Seuran rahakirstun vartijana taloustoimikunnalla on keskeinen rooli remonttihanke rahoituksen suunnittelussa.

– Taloustoimikunta on aktiivisesti konsultoinut tilitoimisto Rantalaista, tilintarkastaja KHT **Jonas Sandellia** sekä kilpailuttanut lainaa varten pankit, taloustoimikunnan puheenjohtaja **Raine Laurikainen** kertoo.

Tilintarkastajan toivomuksesta johtokunnan jäsenille on laadittu sisäpiirirekisteri. Lisäksi sekä talous- että kunnossapitotoimikunta ovat laskeneet remontin kustannuksia ja budjetoineet hanketta useaan otteeseen ennen vuosikokouksen käsittelyä.

– Tätä luonnollisesti joudutaan tekemään vielä hankkeen edetessä, Laurikainen lisää.

Puheenjohtaja Saintula muistuttaa, ettei läpinäkyvyydestä huolehtiminen ole vain seuran sisäinen asia. Tärkeää on myös antaa viesti avoimesta prosessista seuran ulkopuolelle. Se on keskeinen osa seuran toimintakulttuuria ja maineenhallintaa

• Remonttiosio Saunaseuran verkkosivulla:
www.sauna.fi/saunatalo/saunatalon-remontti/

Ilkka Paloniemi

Pari kuukautta remonttiin – mitä tapahtuu milloinkin?

Remontin lähestyessä Saunatalolla aletaan valmistautua remonttikoitokseen. Kahviossa, Saunatalon palveluissa ja henkilökunnan määrässä tapahtuu muutoksia. Keräsimme alle, miten tapahtuu milloinkin.

- Tarjouspyynnöt lähetettiin 11 urakoitsijalle tammikuun lopussa. Urakoitsijat kävivät tutustumassa Saunataloon viikoilla 4 ja 5. Saunaseura vastaanotti helmikuun lopussa 4 tarjousta. Päätös urakan toteuttajasta tehtiin viikolla 9 ja voittajaksi valikoitui **Mirlux Oy**.
- Maaliskuun viimeisellä viikolla kahvion valikoima alkaa supistua. Kahvion varastoja tyhjenetään pikkuhiljaa eikä tilalle osteta uutta. Toivomme jäsenistöltä kärsivällisyyttä ja joustavaa mieltä!
- Ennen remonttia parkkipaikalle sijoitetaan kaksi konttia, joihin siirretään Saunatalon irtaimistoa remontin ajaksi. Kontit vievät valitettavasti parkkitilaa. Pahoittelemme!
- Saunatalon kaapit tyhjenetään 28.4., joten muistathan sitä ennen viedä henkilökohtaiset tavarasi pois.
- Remontti alkaa tällä tietoa toukokuun alusta siten, että viimeinen aukiolopäivä on 30.4.
- Remontin aikana Saunatalo on suljettu. Seuralaiset voivat saunoa tällä välin Uudella saunalla ja Kotiharjussa sinä aikana alennushintaan (lisätietoa sivulla 37). Vuosikortista hyvitetään 3 kuukauden jakso.
- Tällä tietoa remontti kestää 4 kuukautta ja päättyy elokuun lopussa.

Saunatalo remontissa, missä nyt saunon?

Hätä ei ole tämän näköinen! Kokosimme parhaat tärpit yleisiin saunoihin tulevana kesänä.

Pääkaupunkiseudun saunat

Helsingin, Espoon ja Vantaan alueilla on useita yleisiä saunoja, jotka palvelevat kesäaikaan. Alla listattuna muutamia, mutta suosittellemme googlaamaan tai tutkimaan kaupunkien verkkosivuja, jos lisävinkit kelpaavat.

Uusi Sauna

- Välimerenkatu 10, 00220 Helsinki
- Aukioloajat: ti–la 16–23.30, su 16–21.30
- Hinnat: 18 €
- www.uusisauna.fi

Kimmo Helistön luotsaama Uusi Sauna on moderni klassikko. **Jätkäsaaressa sijaitsevassa Uudessa Saunassa saunaseuralaiset voivat saunaa remontin aikana alennushintaan. Lisätietoa tulossa jäsenkirjeessä!**

Sanna Kaesmäe

Saunaseuralaiset voivat saunaa Uudella Saunalla tänä kesänä alennushintaan.

Ilkka Paloniemi

Myös Kotiharjun saunaan pääsee saunaseuralaisena alennushintaan kesällä.

Kotiharjun sauna

- Harjutorinkatu 1, 00500 Helsinki
- Aukioloajat: ti–su 14–20 (saunomisaika 21.30 asti)
- Hinnat: 16 € / 13 € / 9 €
- www.kotiharjunsuuna.fi

Kotiharjun sauna on saunottanut paikallisia jo 1920-luvulta asti. **Tunnelmallisessa Kotiharjussa saunaseuralaiset voivat saunaa remontin aikana alennushintaan. Lisätietoa tulossa jäsenkirjeessä!**

REMONTTIEXTRA

Allas Pool

- Katajanokanlaituri 2 A, 00160 Helsinki
- Aukioloajat: ma–pe 6.30–21, la–su 8–21
- Hinnat: 18 € / 13 € / 10 €
- www.allaspool.fi

Mielipiteitä jakava Allas Pool (ent. Allas Sea Pool) sijaitsee Kauppatorin vieressä ja on suosittu niin paikallisten kuin matkailijoidenkin parissa. Altaiden ja saunojen lisäksi kävijää palvelee kolme ravintolaa.

Löyly Helsinki

- Hernesaarenranta 4, 00150 Helsinki
- Aukioloajat: ma 15–22, ti–to 13–22, pe 13–23, la 9–11 & 13–23 ja su 11–21
- Hinnat: 26 €
- www.loylyhelsinki.fi

Paikkansa Helsingin maamerkkien ja yleisten saunojen joukossa vakiinnuttanut Löyly Helsinki tarjoaa löylyt kahdessa saunassaan. Uimaan pääsee ympäri vuoden säävarauksella. Löylyn ravintola ja kesäterassi ovat myös suosittuja ruoka- ja seurustelupaikkoja.

Kulttuurisauna

- Hakaniemenranta 17, 00530 Helsinki
- Aukioloajat: pe, la & su 8–11.30, ke–su 16–20 (saunominen ennakkovarauksella)
- Hinnat: 17 € / 13 €
- www.kulttuurisauna.fi

Arkkitehti **Tuomas Toivosen** ja suunnittelija **Nene Tsuboin** ekologinen designsauna sijaitsee Merihaassa. Saunominen tapahtuu ennakkovarauksella (paitsi aamusaunoissa).

Stadikan ja Kumpulán maauimalat

Maauiamat kuuluvat Helsingin kesään. Stadikka on suosittu kaupunkilaisten kesäliikuntapaikka ja siellä, kuten myös Kumpulassa viihtyvät niin kuntouimarit kuin perheet. Molemmissa pääsee tietenkin saunomaan.

- www.hel.fi/fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/ulkoilu-puistot-ja-luontokohteet/uimarannat/maauimalat/uimastadion
- www.hel.fi/fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/ulkoilu-puistot-ja-luontokohteet/uimarannat/maauimalat/kumpulán-maauiamala

Allas Pool

Allas on suosittu paikallisten ja turistien keskuudessa.

Eetu Ahanen

Löyly Helsinki on niittänyt paljon kansainvälistä mainetta.

Maarit Hohteri

Helsingin uimastadion on valmistunut vuonna 1940.

REMONTTIEXTRA

Löylykontti Kivenlahti

- Merivalkama 11, 02320 Espoo
- Aukioloajat: ma–su 6–24
- Hinnat: 7 €
- www.loylykontti.fi/saunas/espoo/kivenlahti

Espoon Kivenlahden uimarannalla (myös Matinkylän) voit saunaa Löylykontissa, joka on sauna ilman henkilökuntaa. Saunan ikkunoista avautuu merinäköala ja uimaranta on oven takana.

Löylykontti Kivenlahti

Löylykontit toimivat ilman henkilökuntaa.

Kuusijärvi

- Kuusijärventie 3, 01260 Vantaa
- Aukioloajat: ma–su 9–20.30 (sähkösaunat), ma–su 13/14–20.30 (savusaunat)
- Hinnat: sähkösaunat 6,50 € / 4,50 € savusaunat: 13 € / 8 €
- www.cafekuusijarvi.fi/saunat

Legendaarinen Kuusijärven sauna palvelee ympäri vuoden. Mahdollisuus saunaa myös savusaunassa. Kuusijärvessä voi uida läpi kesän ja talven.

Kuusijärvi Facebook

Kuusijärvellä on kaksi savusaunaa. Kuvassa isompi.

JUUP®

Sanoinkuvailemattomat löylyt.

Lue lisää meistä sekä kiukaistamme osoitteesta:
www.juup.fi

Esikuvana Savusauna
Halusimme kehittää kiukaan, joka tarjoaa mahdollisimman hyvät ja monipuoliset löylyt. Esikuvanamme ovat olleet savusaunan pitkät, kosteat ja pehmeät löylyt.

Kotimaista Käsityötä
Jokainen Juup-kiuas valmistetaan alusta loppuun käsityönä Suomessa. Jokaisessa kiukaassa on myös kuparilaatta, jonka valmistaja on allekirjoittanut omalla nimellään.

Suunniteltu Kestämään
Juup-kiukaat valmistetaan parhaista materiaaleista ja suunnitellaan kestämaan sukupolvesta toiseen. Jokaiselle kiukaalle myönnetään 10 vuoden takuu kotikäytössä.

Kuva: Luottobest Oy

Saunoja automatkan päässä

Valtaosa yleisistä saunoista Suomessa on yleensä talviuintiseurojen hallinnoimia ja täten ne sulkeutuvat kauden päättyessä huhtikuussa. Mutta tarjontaa löytyy myös kesäaikaan, lyhyemmän tai pidemmän ajomatkan päästä.

Järvelän sauna

- Järveläntie 133, 20540 Turku
- Aukioloajat: ma & ti & to 14–22, ke 6–22, pe 06–22, la & su 12–22
- Hinnat: 11 € / 8 € / 4 €
- www.jarvela.fi

Järvelän ainutlaatuinen saunapaikkakokonaisuus löytyy läheltä Turku. Järvelässä on tarjolla kolme puusaunaa, telttasauna, lämminvesialtaita, uintimahdollisuus järvestä ja uniikki pakashuone o-asteisella vedellä.

Lisää Turun alueen saunoja:

- www.visit turku.fi/turun-seudun-saunat-ja-talviuintipaikat

Raumalainen Puusaun sijaitsee kauniin Narvijärven rannalla.

Puusaun

- Ruonantie 319, 27230 Rauma
- Aukioloajat: ma–pe 16–22, la–su 14–22
- Hinnat: 8 € / 5 €
- www.puusaun.com

Ympäri vuoden avoinna oleva Puusaun sijaitsee upean Narvijärven rannalla. Puusaunalla on kaksi puulämmitteistä saunaa ja uintimahdollisuus ympäri vuoden. Rantasaunan yhteydessä toimii kahvila, joka on auki aina yleisövuorojen aikaan.

Rauman muut saunat:

- <https://www.rauma.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/liikunta/liikuntatilat-ja-paikat/uimapai-ka-ta-rantasaunat>

Valkealatalon uimahallin puusauna

- Toikkalantie 5, 45370 Valkeala
- Aukioloajat: ma, ke & pe 13–20.30, ti & to 15–20.30 sekä la & su 13–17.30 (18.00–20.30)
- Hinnat: Uimahallimaksu + 3 €
- www.kouvola.fi/vapaa-aika/liikunta/liikun-tapaikat/saliliikunta/kouvolan-uimahallit/valkealatalon-uimahalli

Kouvolassa Valkealatalon uimahallin yhteydessä on ainutlaatuinen puulämmitteinen sauna pienen lammen rannalla. Pääsymaksun hintaan sisältyy kaikki uimahallin palvelut ja lisäksi erillinen rantasauna. Talvisaikaan saunalla käy paljon talviuimareita ja saunoja. Saunaa ylläpitää paikallinen talviuintiseura, Likolammen talviuimarit.

Muut Kouvolan alueen saunat:

- www.visitkouvola.fi/saunakulttuuria-ympari-vuoden/

Järvelän saunan avanto on suosittu talvisin.

Salon alueen saunat

Salon kaupungin alueella on kesäaikaan seitsemän saunallista uimarantaa. Saunat ovat avoinna kesäkuusta elokuuhun eri viikonpäivinä hyvin edulliseen hintaan.

Lisätietoja:

- www.salo.fi/vapaa-aika-ja-matkailu/liikunta/ulkoliikuntapaikat/uimarannat

Tampereen alueen saunat

Tampereen alueella on runsaasti kesälläkin auki olevia yleisiä saunoja, onhan Tampere Suomen saunapääkaupunki.

Perensaaren sauna

- Perensaarentie 43, 33950 Pirkkala
- Aukioloajat: ma–pe 16–22, la–su 14–22
- Hinnat: 16 € / 14 €
- www.perensaarensauna.fi

Pyhäjärven rannalla sijaitseva Perensaaren saunaan mahtuu kerralla jopa yli 40 henkilöä. Saunatilasta on kaunis maisema järvelle ja uimaan pääsee kesät talvet.

Emilia Gustafsson

Perensaaren sauna edustaa nykyaikaista puuarkkitehtuuria saunaravintoloiheen.

Suomensaaren sauna

- Suomensaarenkatu 9, 33410 Tampere
- Aukioloajat: ma & ke 17–21, pe 18–22, la 16–19
- Hinnat: 11 € / 8 € / 5 €
- www.lielahdenkipina.fi/suomensaarensauna/

Suomensaaren sauna Tampereen Lielahdessa on tunnettu kipakoista löylyistään ja

ystävällisestä palvelusta. Saunaa hoitaa voimistelu- ja urheiluseura Lielahden Kipinä. Suomensaaren kauniissa maisemissa on mukava saunoa ja pulahtaa uimaan niin kesällä kuin talvella.

Muut Tampereen alueen saunat:

- www.visittampere.fi/artikkelit/tampereen-kuumimmat-yleiset-saunat/

Valkealatalon uimahallin puusauna Facebook

Valkealatalon uimahallin puusauna

Lainas Oy
 Vuokratekstiilit • Pesulapalvelut

Hankasuontie 5, 00390 Helsinki
 09 6150 0315, 040 7410 042

www.lainas.fi

Lahden toiselle puolelle saunomaan

Pääkaupunkiseutulaisten on helppoa tehdä saunaretki myös Lahden toiselle puolelle. Lauttayhteys Helsingistä Tallinnaan kestää noin pari tuntia ja edullisia matkoja löytyy eri laivayhtiöiltä.

Kalma Saun

- Vana-Kalamaja 9a, Tallinna
- Aukioloajat: ma–pe 11–22 / la–su 10–23
- Pääsymaksut: 15 €–20 €
- www.kalmasaun.ee

Tallinnan ehdottomasti mielenkiintoisin banja (sauna) löytyy sataman läheisyydestä, noin 1,5 km kävelymatkan päästä. Perinteinen vuonna 1928 valmistunut banja on hyvä ja siisti varustetasoltaan: sieltä löytyy perinteinen hyvillä lämmöillä varustettu saunatila, höyrysauna ja kylmäallas.

Hageri Saun

- Kohila tee 19, Hageri, Tallinna
- Aukioloajat: vain la 14–21
- Pääsymaksu: 10 €
- www.facebook.com/HageriSaun

Hageri Saun sijaitsee noin 40 kilometriä Tallinnasta etelän suuntaan. Omalla autolla matkustettaessa sinne ehtii hyvin päivämatkan aikana. Löylyhuone on tyyppillinen venäläisen saunatyyppin edustaja, pienehkö ja kuuma. Saunalla ei ole palveluita tai henkilökuntaa, pääsymaksu laitetaan lippaaseen saapuessa. Varusteina tulee olla huopainen istuinalusta, saunakengät ja riittävästi juomaa.

Muita saunoja Tallinnassa:

- www.visittallinn.ee/fin/matkailija/

Saunojen aukioloajat ja hinnat voivat vaihdella. Tarkistathan aina viimeisimmät tiedot saunojen verkkosivuilta.

Kalma Saun on vain puoleltoista kilometrin päässä satamasta.

Myös Riikassa löytyy saunoja. Kuvassa Pirts1.

Parin päivän saunamatka Riikaan

Jos saunamatkailu kiinnostaa, miksi et tekisi muutaman päivän saunareissun Riikaan? Kaunis Riika on täynnä upeaa arkkitehtuuria, hyviä ravintoloita ja tietenkin myös saunoja. Lentoyhteys Riikaan kestää 45–60 min (AirBaltic/Finnair.)

Pirts1

- Ulbrokas iela 26a, Riika
- Aukioloajat: ma–su 9.00–22.00
- Pääsymaksu: 14 euroa
- www.pirts1.lv

Riikan laadukkain pirts/banja (sauna) sijaitsee keskustan läheisyydessä (keskustasta tak-silla noin 15 min). Hyvä varustelutaso: hyvillä lämmöillä varustettu saunaosasto, kylmäallas, höyrysauna, mahdollisuus vilvoitteluun ulkona ja ravintola.

Lisäksi Riikan alueelta löytyy myös noin 10 erilaista banjaa, hyvin erilaisin varustetasoin.

Lisävinkkejä latvialaiseen saunakulttuuriin:

- www.latvia.travel/en/sauna-culture-latvia

Onko sinulla juttuideo? Haluatko kirjoittaa?

Sauna-lehti ottaa vastaan juttuvinkkejä
sekä valmiita tekstejä.
Sana on vapaa, kunhan pääosassa on sauna.

Ideat, vinkit ja tekstit voi lähettää Sauna-lehden päätoimittajalle
osoitteeseen lehti@sauna.fi

Sauna-lehti pidättää oikeuden valita ja editoida julkaistavat jutut.

sauna

Porraskäytävien, julkisivujen,
ikkunoiden ja kattojen
pintakäsittelyt ja kunnostukset
20 vuoden kokemuksella

Fennopaint Oy

fennopaint.fi
040542 3596

Laki vapautti alle 30 neliöiset saunat rakennusluvasta, mutta ei omatoimirakentajaa vastuusta.

Teksti: Leena-Kaisa Simola

Rakennuslakiin tuli tämän vuoden alusta voimaan uudistus, joka mahdollistaa alle 30 neliöisten talousrakennusten rakentamisen ilman lupaa. Kansan suussa tämä laki on jo saanut osuvasti nimekseen ”pihasaunalaki”, vaikka se koskeekin kaikenlaisia liiteteitä, varastoja ja muita ulkorakennuksia.

Sillä saunojahan suomalaiset haluavat rakentaa. Rakennusluvan poistaminen on helpotus byrokratialle ja lupien pitkille käsittelyajoille. Valmiiden pihasaunojen toimittajat kertovat, että asiakkaiden kiinnostus on herännyt – kyselyjä tulee ja kauppojakin tehdään jo normaalia vilkkaammin. Moni saattaa jopa miettiä, voisiko alkaa itse timpuriksi.

Toimitusjohtaja **Mikko Juva** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskuksesta toppuuttelee kuitenkin liiallista innokkuutta.

– Suositeltavaa on edelleen käyttää projektissa apuna ammattilaisia, jotka ovat kuluttajan puolesta vastuussa siitä, että heidän palveluksensa ovat hyvän rakennustavan mukaisia. Tällainen ammattilainen on esimerkiksi suunnittelija tai vastaavan työjohtajan kokemusta omaava henkilö, Juva toteaa.

Uusi laki on lisännyt yhteydenottoja PRKK:n jäsenneuvontaan.

– Eniten on kysytty ranta-alueille rakentamisesta. Ihmiset eivät tunnu ymmärtävän täysin sitä, että heidän on itse

huolehdittava esimerkiksi rakentamiseen liittyvistä kaava- ja paloturvallisuusmääräyksistä.

Saako oikeasti rakentaa?

Vaikka alle 30 neliöiseltä pihasaunalta ei rakennuslupaa vaaditakaan, ei rakentaminen ole automaattisesti sallittu. Päin vastoin, rajaavia tekijöitä on lukuisia.

Olennaista on se, että kyseessä ei ole asuinrakennus. Se taas tarkoittaa käytännössä sitä, että pihasaunassa ei saa olla kiinteää ruuan valmistukseen käytettävää hellaa tai uunia. Irrallisista keittolevyistä ei ole mitään mainintaa.

Merkittäviä ovat rakennuspaikkaan kohdistuvat lait ja määräykset.

– Ensinnäkin tontilla on oltava rakennusta vastaava määrä rakennusoikeutta käyttämättä. Kunnilla ei ole yleensä mahdollisuutta nostaa tai laskea lupakynnystä tämän suhteen, Juva sanoo.

Kaavamääräykset täytyy myös ottaa huomioon.

– Aina pitää rakentaa kaavamääräysten mukaisesti. Kaavamääräykset koskevat myös näitä ilman rakennuslupaa tehtäviä rakennuksia. Esimerkiksi etäisyydet naapurien rajoihin ja rakennuksiin sekä omiin rakennuksiin on edelleen oltava kaavamääräysten, palomääräysten ja asetusten mukaisia, Juva sanoo.

Kansan suussa tämä laki on jo saanut osuvasti nimekseen ”pihasaunalaki”, vaikka se koskeekin kaikenlaisia liiterteitä, varastoja ja muita ulkorakennuksia.

– Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on myös huolehdittava luvanvaraisuudesta vapautettujenkin rakennusten osalta siitä, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan rakentamista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti (RakL 91 §). Eli määräykset rakennustyön laadusta koskevat myös näitä ”omin päin” tehtyjä rakennuksia.

– Myös rakennuksen kunnossapitovelvoite koskee kaikkia rakennuksia riippumatta siitä, onko niiden toteutus edellyttänyt lupaa vai ei (RakL 140 §), Juva muistuttaa.

Jätevedet hallintaan

Ympäristönsuojelulain asettama yleinen puhdistamisvelvollisuus koskee pääsääntöisesti kaikkia sellaisia kiinteistöjä, joissa syntyy talousjätevettä eli keittiö-, pesu- tai käymäläjätevesiä.

– Jätevedet on lain mukaan käsiteltävä niin, ettei ympäristö ole vaarassa pilaantua, Juva kiteyttää.

– Yleisen puhdistamisvelvollisuuden lisäksi lainsäädännössä määritellään perustason käsittelyvaatimus. Se tulee täyttää kaikilla kiinteistöillä, jotka sijaitsevat pohjavesialueella tai enintään sadan metrin päässä vesistöstä tai merestä.

K-rauta

Vaikka uusi laki periaatteessa mahdollistaa saunamökin rakentamisen lähelle vesirajaa, rakentajan on aina syytä selvittää rakennuspaikkaa koskevat kaava-, jätevesi- ja maisemamääräykset. Oman kunnan rakennusvalvonnasta saa yleensä hyvät neuvot.

– Näissä on kuntakohtaisia eroja. Oman kunnan vaatimukset jätevesille kannattaa varmistaa, Juva neuvoo.

– Omatoimiraikentajan kannattaa ottaa ammattilainen avuksi, sillä määräykset rakentamisen laadusta koskevat myös heitä, neuvoo toimitusjohtaja Mikko Juva Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskuksesta.

– Jokaisella kiinteistöllä pitäisi olla selvitys kiinteistön jätevesijärjestelmästä. Selvitys sisältää tiedot siitä, missä jätevesiä muodostuu, miten ja missä jätevedet käsitellään ja mihin käsitellyt jätevedet puretaan.

– Tästä on kaksi poikkeusta: käytännössä iäkkäiden omistamat kiinteistöt ja kesämökit, joissa ei ole paineettä eikä vesivessaa.

Virheiden vaara suuri

Pienen rantasaunan rakentajalla lienee siis projektissaan useampia sudenkuoppia. Mikko Juva nostaa esiin niistä muutamia, ehkä pahimpia.

– Luvanvaraisuuden ulkopuolelle jäävät rakennukset eivät vaadi viranomaisten ennakkovalvontaa eivätkä viranomaiset valvo niiden rakennustyönaikaista toteutusta.

– Näiden kohteiden suunnittelijoiden kelpoisuutta ei viranomainen myöskään tarkista. Voi siis tehdä millä tahansa suunnitelmalla tai ”omasta päästä”. Virheiden mahdollisuus voi siis kasvaa aika suureksi.

– Rakentaminen ei edellytä myöskään vastaavaa mestaria, ja voi siis tehdä ilman valvontaa. Tässäkin työvirheiden tai vääränlaisten ja jopa vaarallisten rakenteiden

tekeminen voi mennä helposti yli oman ymmärryksen, Juva toteaa.

Juva muistuttaa myös itse tehtyjen virheiden vaikutuksesta vakuutuskorvauksiin, jos sellaisten aika tulee.

– Kiinteistövakuutuksia on rajattu niin, että mikäli esimerkiksi rakennuksen tuhoutuminen johtuu rakennusvirheestä, voidaan korvausta alentaa tai se evätä.

– Samoin jos esimerkiksi tulisijallinen rakennus tai rakennelma on tehty paloturvallisuusmääräysten vastaisesti, ei siitä aiheutunutta tulipaloa korvata vakuutuksesta. Jos palo leviää myös naapurikiinteistöön, niin vaarana on myös korvausvastuu naapurikiinteistön vahingoista.

Pienikin rantasauna kuuluu kiinteistöveron piiriin.

• Haastattelussa on hyödynnetty myös PRKK:n neuvontainsinööri **Timo Jokelan** ja lakimies **Pasi Hyvämäen** asiantuntemusta. PRKK on valtakunnallinen, puolueeton omakotirakentajia ja remontoijia neuvova ja opastava yhdistys.

Rakentajan vastuulla

- Jäljellä oleva rakennusoikeus
- Rakennustila
- Kaavamääräykset
- Kunnan rakennusjärjestys
- Rakenteiden turvallisuus
- Palomääräykset

Lähde: PRKK

K-rauta

Jos oikein kompaktin pihasaunan haluaa, niin löyly- ja pukuhuone sopivat jopa reippaasti alle kymmeneen neliöön. Pieni sauna K-Raudan mallistosta.

Kimmo Reponen

Ei niin pientä löylyhuonetta, että ei kiuasta tarvittaisi. Mutta miten valita oikean kokoinen? Ainakin suurimmilla kiuasvalmistajilla on verkkosivuillaan laskuri, johon syöttämällä löylyhuoneen mitat ja materiaalit, saa ehdotuksen sopivankokoisesta sähkö- tai puukiukaasta.

Yksi lupamuoto ja korkeampi lupakynnys sujuvoittavat rakentamista

Ympäristöministeriön mukaan 1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain myötä lupajärjestelmästä tulee yksinkertaisempi, kun rakennuslupa, toimenpidelupa ja toimenpideilmoitus korvataan yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla.

Lupaa edellyttävien rakentamishankkeiden kynnystä nostettiin siten, että esimerkiksi alle 30 neliön varaston tai pihasaunan voi rakentaa ilman lupaa, kunhan rakentamis- ja kaavamääräykset sekä rantarakentamisen säännökset täyttyvät. Kaikki rakennukset kuluttavat jatkossakin tontin rakennusoikeutta.

Rakentamislupaa edellyttää 1.1.2025 alkaen:

- Asuinrakennus
- Kooltaan vähintään 30 neliömetrin tai 120 kuutiometrin suuruinen talousrakennus
- Kooltaan vähintään 50 neliömetrin suuruinen katos
- Yleisörakennelma, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä
- Vähintään 30 metriä korkea masto tai piippu
- Vähintään 2 neliömetrin suuruinen valaistu mainoslaite
- Energiakaivo
- Erityistä toimintaa varten rakennettava alue, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle
- Muiden kuin edellä mainittujen rakennushankkeiden osalta kunta voi rakennusjärjestyksessä määrätä, ettei lupaa tarvita, jos hanke on vähäinen.

Valmissaunojen myyjät varautuneet vilkkaaseen kevääseen

Sekä Salvoksella että K-Raudassa on huomattu, miten lainmuutos on nostanut kiinnostusta valmiisiin, alle 30 neliön pihasaunoihin. Asiaan on myös varauduttu lisäämällä tämän kokoluokan valikoimaa.

– Olemme jo myyneet enenevässä määrin saunoja ja piharakennuksia, ja lakimuutoksella on varmasti vaikutusta asiaan. Odotamme, että kysyntä vielä vilkastuu kesää kohden. Kyseessä on mielestämme kuitenkin vain tätä vuotta koskeva ilmiö, joka tasaantuu hiljalleen kohti normaalia, toteaa Salvoksen toimitusjohtaja **Veli-Matti Kurkela**.

– Luparajan nostaminen on lisännyt kiinnostusta pelkästä löyly- ja pukuhuoneen yhdistelmästä rakennukseen, jossa on myös tupa majoittamista ja viihtymistä varten, toteaa K-Raudan myyntipäällikkö **Ari Koski**.

Kurkelan mukaan asiakkailla ei ole vielä selvää käsitystä siitä, mitä lakimuutos oikeasti tarkoittaa.

– Vallalla on mitä kummallisempia käsityksiä lain sisällöstä. Osa luulee, että rakentaa saa ihan mihin haluaa ja rakennusmääräykset olisivat jotenkin löyhentyneet. Näinhän ei ole. Moni myös virheellisesti luulee, että jos rakennuksessa on tulisi- ja, tarvitaan aina rakennuslupa, Kurkela kertoo.

– Mutta kuluttajien ja asiakkaiden tietoisuus kasvaa kuukausi kuukaudelta, hän toteaa.

Perussauna vai pikku-spa?

Salvoksella on ollut jo erittäin kattava valikoima saunoja, aittoja ja saunamökkejä alle 30 neliön kokoluokassa.

– Kasvatimme valikoimaa merkittävästi viime vuoden aikana lakimuutosta silmällä pitäen, Kurkea kertoo.

– Hirsirakennukset soveltuvat ympäri vuotiseen käyttöön ja pysyvät lämpiminä kovillakin pakkasilla. Ne voidaan varustella nykyaikaisten vaatimusten mukaisesti

esimerkiksi laatoituksilla, vesivessoilla ja ilmalämpöpumpuilla. Toki meiltä löytyy myös kevyemmin varusteltuja ratkaisuja, koska niillekin on paljon kysyntää, Kurkela toteaa.

– Satsaamalla yksityiskohtiin ja asentamalla pihasaunan viereen esimerkiksi pihasuikun tai ulkoporeammeen, pihasaunasta saa rakennettua todellisen spa-kokonaisuuden, vinkkaa myös Ari Koski.

Turha säästää väärässä paikassa

Veli-Matti Kurkelalla on kaksi hyvää neuvoa pihasaunan hankintaa harkitseville.

Vallalla on mitä kummallisempia käsityksiä lain sisällöstä. Osa luulee, että rakentaa saa ihan mihin haluaa ja rakennusmääräykset olisivat jotenkin löyhentyneet.

– Valmis rakennus kannattaa ottaa sisältä ja ulkoa käsiteltynä. Joku voi ajatella jättävänsä maalaushommat itselleen ja jotenkin säästävänsä, mutta siinä lankeaa sudenkuoppaan.

– Valmis rakennus tulee muuten täysin valmiina pieli- ja peitelistöjen kanssa. Jos maalauksen jättää itselleen, joutuu irrottelemaan valmiita pintoja maalaustyön loppuun saattamiseksi. Tämä erittäin vaivalloinen prosessi tulee monelle yllätyksenä eikä lopputulos ole useinkaan kovin viimeistelty.

Toinen hyvä neuvo on luottaa kotimaiseen kumppaniin.

– Suomessa on yli kolme miljoonaa saunaa, ja kotimaiset toimijat tuntevat suomalaiset olosuhteet sekä vaatimukset hirsirakennukselle. Lisäksi on myös täysin selvää, että mahdollisten reklamaatioiden hoitaminen kotimaisen toimijan kanssa on huomattavasti helpompaa kuin muiden, Kurkela toteaa.

Salvos

Valmiiden pihasaunojen toimittajat ovat varautuneet tämän kevään kysyntäpiikkiin. Esimerkiksi Salvos kasvatti viime vuonna alle 30-neliöisten piharakennustensa valikoimaa merkittävästi.

Perinteitä kunnioittava kiuas säilyttää paikkansa

Muko Oy:n VETO-kiukaita on valmistettu jo yli 75 vuoden ajan.

Suvun perinne jatkuu ja varaosia saa yrityksen valmistamiin vanhimpiinkin kiukaisiin.

Riina ja **Henri Salokangas** vaalivat kiuasvalmistajina suvun perinteitä. Henrin ukki **Arvo Oksanen** oli innokas saunoja. Hän oli kiinnostunut myös lämmön talteen otosta ja opasti työnsä ohessa helsinkiläisiä taloyhtiöitä hyödyntämään lämpökattiloita mahdollisimman tehokkaasti.

Kiinnostus saunomista ja lämmön talteen ottoa kohtaan johdatti hänet vuonna 1949 suunnittelemaan ensimmäisen VETO-puukiukaan, joka oli nopea lämpenemään siihen suunnitellun jälkipolttimen ansiosta. Kiuas osoittautui niin toimivaksi, että sen tuotanto alkoi heti.

Sähkökiuas täyttää 60 vuotta

60-luvulle tultaessa Oksanen alkoi pohtia, miten samat ominaisuudet voitaisiin siirtää sähkölämmitteiseen kiukaaseen. VETO-sähkökiuas valmistui vuonna 1965 ja sen jatkuva tuotanto aloitettiin vuonna 1966. Tänä vuonna juhlietaan sähkökiukaan 60-vuotisjuhlavuotta.

– VETO-sähkökiukaan toimintaperiaate ja rakenne on säilynyt 60 vuoden ajan samana. Se on harvinaista tänä päivänä, kun uusia malleja tuodaan jatkuvasti markkinoille ja vanhoja kuopataan, kertoo Riina.

Uuniikiksi VETO-sähkökiukaan tekee muun muassa Oksanen sähkökiukaaseen suunnittelema ilmankostutin, jonka ansiosta hän sai keksijäpalkintoja ja patenteja eri puolilta Eurooppaa. Kostuttimen ideana oli kiukaan alla oleva kaukalo, johon ylimääräinen löylyvesi valuu ja höyrystyessään kosteuttaa saunahuoneen ilmaa.

– Tämä mekaaninen toimintaperiaate antoi löylyyn kosteutta koko saunomisen ajan ja paransi saunomiskokemusta.

Vastaavanlaisia kosteutta antavia kiukaita ei tuolloin ollut muilla kiuasvalmistajilla.

Hyvää ei kannata muuttaa

Oksanen suunnittelemien kiukaiden poikkeuksellinen rakenne on osoittautunut niin hyväksi, että sitä ei ole ollut tarvetta muuttaa.

– Meillä on edelleen tarjolla myös varaosia ihan ensimmäisiin kiukaisiimme. Pystymme antamaan ostajille sähkökiukaista kymmenen vuoden takuun. Yleensä ensimmäisen kerran vastuksia täytyy vaihtaa vasta 20 vuoden käytön jälkeen. Sen jälkeen kiuas toimii kuin uusi, kertovat yrittäjät.

Yritys saa palautetta myös asiakkailtaan. Hiljattain eräs asiakas lähetti tyytyväisenä palautetta kiukaasta, joka oli palvellut häntä jo 38 vuotta ilman vastusten vaihtoa.

– Tällaisen palautteen jälkeen tuntuu hyvältä todeta, että olemme tehneet oikeita asioita, sanoo Henri.

Konalasta maailmalle

Muko Oy valmistaa VETO-kiukaita Helsingin Konalassa, jossa tapahtuu niiden suunnittelu, kokoaminen ja viimeistely. Kiukaiden osat tulevat eri puolilla Suomea sijaitsevilta alihankkijoilta.

Yrityksen valikoimaan kuuluu yksi sähkökiuasmalli ja yksi puukiuasmalli, joiden konseptit noudattavat perinteitä.

– Se on toimiva konsepti. Meillä on niin hyvät tuotteet, että ei tarvitse tuoda koko ajan uutta, sanoo Riina.

VETO-kiukaiden markkinat ovat pääosin kotimaassa, mutta yrityksen on tarkoitus suuntautua yhä enemmän myös ulkomaille.

Arvo Oksanen Espoon Siikajärvellä sijaitsevan kesäasuntonsa saunan kiuksilla, missä hän testasi kiukaitaan vuosikymmenten ajan.

Sähkökiukaita on saatavilla useissa eri väreissä. VETO-sähkökiukaan suunnittelusta tulee tänä vuonna täyteen 60 vuotta.

Sähkökiukaita valmistetaan kaiken kokoisiin saunoihin. Kuvassa 17,5 kW kiuas isommassa saunakohteessa.

Rami Lappalainen

Henri ja Riina Salokangas edustavat perheyriksen uutta sukupolvea. Kuva otettu Saaristomerellä Pensarin saaren saunalla.

– Kiukaitamme on viety 70-luvulta lähtien Euroopan maihin, eniten Saksaan. Myös Japaniin on viety jonkin verran. Juuri nyt on sellainen tilanne, että voisimme pikkuhiljaa kasvattaa ulkomaan vientiä, kertoo Henri.

Saunomisen perinne jatkuu

Yrittäjäpariskunnan mielestä saunabuumi näkyy sekä kotimaassa että ulkomailla. Saunan terveysvaikutuksista puhutaan aiempaa enemmän, mikä houkuttelee mukaan etenkin nuoria naisia.

– Saunan terveysvaikutuksista on julkaistu myös tutkimuksia, mikä on nostanut selvästi saunomisen suosiota, kertoo Henri.

Hänen mukaansa nuorten kiinnostus saunomiseen oli nähtävissä jo kymmenen vuotta sitten ja trendi on vain kasvanut.

Saunominen on tärkeä osa myös Riinan ja Henrin arkea. Henri pyrkii saunomaan joka päivä, Riina pari kertaa viikossa.

– Ei saunomiseen kyllästy ikinä. Olemme myös Saunaseuran jäseniä jo kolmannessa sukupolvessa, sanoo Henri.

– Nautin siitä, kun saan olla lauteilla omassa rauhassa omassa ajatuksissani. Kesämökillä taas saunautintoon kuuluvat löylyt, pulahdus meressä ja vilvoittelu terassilla merta ja luontoa katsellen, jatkaa Riina.

• www.veto.fi

Saunasta suoraan Genevenjärveen

Saunominen Genevessäkin onnistuu, kun tietää mihin suunnata.

Teksti ja kuvat: Robert Portman

Olen asunut Sveitsin Genevessä nyt reilun viiden vuoden ajan ja tietenkin täällä kaipaa tiettyjä asioita kotimaasta. Perhettä ja ystäviä on aina ikävä, hapan-korppua ja salmiakkia harvemmin, mutta saunan kaipuuta koen päivittäin.

Se, mikä on Suomessa niin luonnollista ja arkipäiväistä (eli saunominen), vaatii täällä ulkomailla hieman harrastuneisuutta.

Onneksi asiat kehittyvät parempaan päin, ainakin Genevenjärven ympäristössä. Uusia saunoja ei ehkä ilmesty samaan tahtiin kuin Suomessa, mutta niitä kuitenkin etsivä löytää.

Esimerkiksi Geneven keskustassa on yleinen sauna, **Bains de Paquis**, joka sijaitsee keskelle järveä ulottuvalle

aallonmurtajalla aivan kaupungin tunnetun maa(vesi)merkin, **Jet d'Eau** -suihku-lähteen varjossa.

Bains de Paquisissa on kolme saunaa, yksi turkkilainen ja kaksi erilämpöistä suomalaistyylistä sähkösaunaa. Näkyvät saunojen lauteilta ovat upeat, Geneven keskusta ja läheiseen satamaan Rhone-joen suulla.

Paikan sekasaunassa kehoitetaan hygieniasyistä alastomuuteen (muukin sallitaan) ja naisille ja miehille on luonnollisesti erilliset pukeutumis- ja pesutilat.

Erikoisuutena Paquis tarjoaa saunojille löylynluojan, joka käy liruttamassa kevyesti hajustettua vettä kiukaille. Valitettavan harvaan tosin, noin puolen tunnin välein.

Löylynluonnin jälkeen saunottaja heiluttaa hetken aikaa pyyhettä päänsä yläpuolella helikopterin lailla, ilmeisesti taroituksenaan saada löylyt liikkeelle.

Uimaankin näiltä saunoilta pääsee helposti ja tällä kohtaa järvi virtaa virkistävästi.

Saunan jälkeen voi viereisessä ravintolassa, **Buvette du Paquissa**, syödä ja juoda hyvin. Tarjolla on rouheaa kasvisruokaa ja tietty juustofondueta, joka on mielestäni yksi Geneven parhaista erikoisuuksista.

Sveitsiläisten varautunut suhtautuminen löylyn heittoon

Muitakin saunoja Genevenjärven rannoilta löytyy, esimerkiksi paikallisen sauna-seuran, **Association de la Plage des Trois**

Jetées, jota pyöritetään vapaaehtoisvoimin Nyonin kaupungin uimarannalla. Tämä sauna pystytetään aina syksyisin veden äärelle ja keväällä ennen rantakauden alkamista se puretaan.

Nyonissa kiuas on puulämmitteinen Harvia ja tilaa lauteilla on noin kahdeksankymmennelle hengelle. Saunan järvenpuoleinen seinä on kokonaan lasinen ja näkymät järven yli vastarannan Mont Blancille ovat henkeäsalpaavat. Saunasta pääsee myös suoraan pulahtamaan Genevenjärveen.

Oikeastaan ainoa moite Trois Jetées -saunasta on sveitsiläisten hieman varautunut suhtautuminen lölyihin. Kiuas on varsin hyvä, mutta löylyjä siitä luodaan harmittavan harvakseltaan. Ainakin osa saunojista näyttävää tarkkailevan erilaisia seinille kiinnitettyjä mittareita. Vasta kun (itselleni epäselväksi jääneen) lämpö- ja kosteustasapainon asettuessa kohdalleen he heittävät lisää löylyä. Joskus tosin porukka joustaa ja upeasta maisemasta pääsee nauttimaan kunnon löylyjen lämmössä.

Bain des Paquis on Rhône-joen suulla sijaitseva Geneveläisten lähin uimapaikka.

Geneven tunnetuinta maamerkkiä, Jet d'Eau -suihkulähdettä voi ihailaa saunomisen lomassa.

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
TERO ROINE

Lauttasaarentie 6, Helsinki
Puh. 050 505 2014

Uudet proteesit,
pohjaukset ja korjaukset

www.t-hammas.fi

Kyrön yksi perustajista Mikko Koskinen saunabaarin avajaispäivänä.

Kyrö Sauna Bar tuo saunan ihmisten keskelle

Viime vuoden lopussa Helsingin keskustaan avautunut Kyrö Sauna Bar ammentaa niin yrityksen omasta historiasta kuin saunakulttuurin historiasta.

Tänä kesänä Kyrö avaa myös toisen saunabaarin Kasarmitorin Superterassille.

Teksti: Karoliina Saarnikko | Kuvat: Chris-Tomas Konieczny ja Kyrö Sauna Bar

Sauna liittyy suomalaisen Kyrö Distilleryn syntytarinaan kiinteästi.

– Idea tislaamostamme tuli saunan lauteilla vuonna 2012. Mietimme, miksi Suomessa ei valmisteta ruisviskiä, vaikka ruis on niin keskeinen raaka-aine Suomessa. Vuonna 2014 laitoimme tislauspannut lämpimään ja valmistaessamme tuotetta varastoon teimme välissä Kyrön Napue Ginin, kertoo Kyrön brändijohtaja ja perustaja **Mikko Koskinen**.

Idea saunabaarista on kulkenut mukana myös alkuvaiheista asti.

– Suunnitelmissamme on ollut jo pitkään perustaa pop-up saunabaari, mutta totta siinä tuli vasta viime vuoden lopussa, jolloin

avasimme Kyrö Sauna Barin Helsingin City Centeriin (ent. Makkarakatalo), Koskinen kertoo.

Kyrö Sauna Barin sisäänkäynti on Keskuskadun puolella, mutta itse sauna sijaitsee kauppakeskuksen sisäpihalla, Citykäytävällä. Sauna on ns. kärrysauna, johon mahtuu kerrallaan 16 henkeä saunomaan.

Saunan pukutilat ovat baarin puolella ja peseytyminen tapahtuu saunassa perinteisissä saavipeseytymispaikoissa. Sauna on sekasauna, ja siellä saunotaan uimapuvut päällä.

Saunavuoron voi varata saunabaarin nettisivuilta. Pääsymaksuun (25 €) kuuluu kylpytakki, pefletti, pyyhe sekä pieni alkujuoma. Päivän viimeisen vuoron voi myös halutessaan vuokrata omalle porukalle.

Sauna lämpenee sähköllä ja hyvistä löylyistä vastaa Narvin kiuas.
– Löylyistä on tullut kehuja ja ei se ihan sattumaa ole. Sauna on tehty taidolla ja ilmanvaihtoon kiinnitetty erityistä huomiota, kertoo Kyrön toimitusjohtaja Jouni Ritola.

Sauna (ja baari) on **Studio Puisto Arkkitehtien** käsialaa. Saunan on toteuttanut Made by Choise -niminen yritys.

Sauna näkyy myös baarin puolella; tunnelma on hämyisen saunamainen ja tilassa on Mikko Koskisen mukaan ”liiterimäistä tunnelmaa”.

– Baarin loosien lattialla on puuhaketta, josta tulee myös upea tuoreen puun tuoksu.

Tällä hetkellä saunabaari on suljettuna remontin vuoksi.

– Ovet avataan uudestaan vappuna ja tarkoitus on ainakin tois-
taiseksi toimia tässä lokaatiossa vuoden 2025 loppuun asti, Koskinen kertoo.

Ritolan ja Koskisen mukaan saunabaari otettiin lyhyen aukiolon aikana hyvin vastaan.

– Avajaisten jälkeen oli hetken hiljaisempaa ennen kuin saimme saunan auki, mutta sen jälkeen ihmisiä kävi erittäin hyvin. Kävijöistä noin yksi kolmasosa on ollut matkailijoita ja loput paikallisia tai muualta tulleita. Miehiä ja naisia on yhtäläillä.

Koska Kyrön missiona on tuoda ihmisiä yhteen, saunabaarissa se onnistuu erityisen hyvin.

– Meidän sauna-ajatuksemme on, että sauna on osa elävää kulttuuria, vaikka se ammentaaakin historiasta. Haluamme rikastuttaa saunakulttuuria yhdistämällä saunan ja baarin ja luoda näin uudenlaista yhteisöllisyyttä, Ritola kertoo.

Kesällä Helsingissä on kaksi saunabaaria

Kyrön suunnitelmissa on avata myös toinen saunabaari Helsinkiin tänä kesänä.

– Avaamme saunaterassin Kasarmitorin Superterassille. Eli tulevana kesänä meillä on kaksi saunabaaria Helsingissä, kertoo Ritola.

Kasarmitorille nousee Habitare 09 -kilpailussa voittanut Kyly Sauna, jota kuvataan Avanto arkkitehtitoimiston sivuilla (englanniksi) näin:

”Kyly is an old Karelian word and means sauna or bathing. The competition entry for Habitare 09 design competition is built by simply laying massive logs over each other on a plot five by six meters resulting in an intimate composition of several spaces. Using a massive structure binds a lot of carbon dioxide. Moreover the structure is easy to dismantle and to put up again for future use.”

Kyly edustaa modernia hirsirakentamista, jossa tekstuurit, akustiikka, tuoksut ja tilat näyttelevät isoa osaa.

– Mielestämme Kyly Saunan tuominen kaikkien käyttöön on eräänlainen kulttuuriteko, Ritola toteaa.

Tällä hetkellä sauna on suljettuna baarin remontin vuoksi, mutta avaa jälleen vappuna.

Saunassa peseydytään saavipaikoilla.

Vastuullista saunomista

Molemmat sekä Ritola ja Koskinen alleviivaavat vastuullisuutta, kun saunotaan baariympäristössä.

– Kyrö Sauna Barissa käy paljon ihmisiä vain saunomassa. Osa jää saunan jälkeen nauttimaan alkoholittomia vaihtoehtoja ja seurustelemaan. Meidän mielestämme vastuullisesti toimittuna saunomisen ja baaritoiminnan välillä ei ole ristiriitaa, Mikko kertoo.

– Nimenomaan. Vastuullisesti toimittuna siitä voi seurata hyviäkin juttuja, kuten koko meidän tarinamme kertoo, Ritola lisää.

– Mutta painopiste on siinä, että parhaat ideat ja hetket syntyvät useimmiten silloin, kun on rento ja hyvä tunnelma, kuten nimenomaan saunoessa useimmiten on.

Viime vuoden lopussa lanseerattiin myös Kyrön ruisviski, *Kyrö Sauna Stories No 1*. Sauna viskin nimessä ei ole sattumaa, sillä viski on kypsytetty saunassa, josta se on kolmivuotisen kypsymisaikansa aikana ammentanut myös makua.

Koskinen haluaakin korostaa saunan monikäyttöisyyttä.

– Sauna on ollut suomalaisessa kulttuurissa monikäyttöinen tila. Siellä on mallastettu, synnytetty ja pesty kuolleita. Se on ollut sekä puhdistumisen, rentoutumisen kuin hoitamisenkin tila. Saunalla on ollut aina merkitys myös ruoan ja juoman valmistuksessa, Koskinen kertoo.

– Haluamme rikastaa saunakulttuuria näin. Sauna voi olla myös suomalaisen vientituotteen pohjana, Ritola lisää.

• Lue lisää: www.kyrodistillery.fi ja www.avan.to/works/kyly-sauna/

Saunaan mahtuu kerrallaan 16 henkeä. Löylyistä vastaa Narvin kiuas.

Pihasaunat suomalaisesta raaka-aineesta,
suomalaisella työllä - sinun pihapiiriisi!

PIHARAKENNUKSET
LAITURIT

Luoman Puutuote Oy
www.lillevilla.fi

Myös baarissa on saunamainen tunnelma.

YHTEISTYÖSSÄ

Teksti: Karoliina Saarnikko | Kuvat: Luoman Puutuote

Luoman Puutuote – suomalaisesta puusta, suomalaisella työllä

Luoman Puutuote on 40-vuotias perheyritys, joka on erikoistunut hirrestä ja kevythirrestä valmistettuihin piharakennuksiin sekä laitureihin.

Luoman Puutuote sai alkunsa Ylistaron Kylänpäässä vuonna 1982. Alussa toiminta painottui kenttäsiirkkelillä sahaamiseen. Tästä toiminta laajeni erilaisten pakkauslaatikoiden valmistukseen muun muassa maakunnan konepajoille.

Merkittävä käänne yritystoiminnassa tapahtui 1990-luvun taitteessa, kun Luoma alkoi toimittaa huonekalukomponentteja Keski-Euroopan markkinoille. Jo vuotta myöhemmin aloitettiin elementtisten puutarhavarastojen valmistaminen Saksaan. Vuonna 1995 valikoimaan tuli kevythirsimökkejä ja siellä tiellä Luoman Puutuotteessa ollaan edelleen.

Nykyään Luoman Puutuote tekee erilaisia piharakennuksia sekä laitureita. Piharakennuksiin kuuluvat mökit, vierasmajat,

kesäkeittiöt, varastot, puuliiterit, ja leikkimökit sekä tietenkin saunat.

– Aluksi piharakennuksemme olivat niin sanottuja kevythirsirakennuksia, eli tehty 28–44 mm:n seinävahvuudella. Vuosien varrella olemme valmistaneet myös isoja hirsitaloja. Tällä hetkellä suurin seinävahvuutemme on 70 mm. Näitä vahvempia rakennuksia olemme viime vuosina myyneet enenevässä määrin, kertoo yrityksen toimitusjohtaja **Sanna Luoma-Marttala**.

Yrityksen käyttämä puumateriaali on PEFC-sertifioitua puuta ja vastuullisuus on yksi yrityksen arvoista.

– Jokainen hirsirakennuksemme on valmistettu parhaasta kotimaisesta puuraaka-aineesta ja oikean kuivausmenetelmän vuoksi

rakennukset ovat pitkäikäisiä ja luotu kestämään vaihtuvia sääolo-suhteita, Luoma-Marttala kertoo.

Neljässä kymmenessä vuodessa ehtii nähdä myös trendien muutoksen.

– Esimerkiksi saunoissa on siirrytty klassisista savusaunoista, joissa on pieni ikkuna, saunoihin, jossa on paljon lasipintaa. Nykyään halutaan saunoja, joissa luonto tulee ikään kuin saunojan tykö suurten ikkunoiden avulla, Luoma-Marttala kertoo.

Yrityksen tuotevalikoimaa selaillen huomio kiinnittyy tuotteiden nimiin: *Lillevilla Ratamo, Lillevilla Apila, Lillevilla Halti, Lillevilla Isokari...*

Mikä on tarina tuotenimien takana?

– Lillevilla nimi on melkein yhtä vanha kuin logomme. Lillevilla keksittiin muistaakseni Saksan markkinaa varten 1990-luvulla, Luoma-Marttala kertoo.

– Yksittäiset mallinimet sen sijaan tulevat luonnosta, niin, että kaikki 70 mm:n hirrestä tehdyt tuotteet ovat lintuja ja 44 mm:n hirrestä valmistetut Suomen vesistöistä, kotimaan myyntipäällikkö **Lasse Vanninen** selventää.

Luoman Puutuote toimii edelleen Ylistarossa, Seinäjoella ja tuotantoa on myös Vaasan Vähässäkyrössä ja Parkanossa. Yritys työllistää 42 henkeä ja liikevaihto oli viime vuonna 8 miljoonaa euroa. Luoman-tuotteita on saatavilla kattavasti kotimaan rautakauppaketjuilta sekä yrityksen omasta verkkokaupasta lillevilla.fi.

Tee se itse -tuotteen kokoaminen onnistuu jokaiselta

Luoman tuotteet ovat ns.tee se itse -tuotteita eli niitä ei toimiteta asiakkaille valmiiksi koottuina, vaan asiakas vastaa kokoamisesta itse. Paketista löytyy kuitenkin kaikki tarvittava rakennuksen kokoamiseen.

– Perustukset, katemateriaalit ja pintakäsittely jäävät asiakkaalle, Vanninen kertoo.

Mutta selviääkö rakennuksen kokoamisesta, jos ei ole varsinaista rakennuskokemusta?

– Sanoisin, että selviää. Periaatteessa tällaisen hirsitalon kokoaminen on kuin legotalon kokoamista, palikka toisen päälle, Luoma-Marttala hymyilee.

– Toki varmuuden vuoksi voi ottaa kaveriksi jonkun, jolla kokemusta on.

Myös Vanninen on sitä mieltä, että kokoaminen ei vaadi erityistaitoja.

– Jos perusrakennustaitoja on, niin ei ole mitään ongelmaa. Ja jos ei ole, niin tässä sitä myös oppii, Vanninen nauraa.

– Kuitenkin kyseessä on projekti, jossa ei tarvitse vesieristää tai laatoittaa.

Vuoden alusta muuttunut rakennuslaki on jonkin verran näkynyt sydäntalven myynnissä, mutta muutosta tapahtui jo aiemmin.

– Meillä kauppa piristyi jo loppukesästä ja alkusyksystä, kun yleisen hintatason nousu loppui ja energian ja raaka-aineiden hintojen tempoilu tasaantui, Vanninen kertoo.

• Lisätietoja: www.luoman.fi

Acke Salo

Oulujoen rannalla sijaitsevalle Tuiran uimarannalle suunnitellaan yleistä saunaa, jossa kahteen saunaan mahtuu 60 saunojaa. Tällä hetkellä rannalla toimii kesäisin kelluva sauna.

Teksti: Ulla Ora

Ouluun tulossa kaksi uutta yleistä saunaa

Saunakulttuurilla on näkyvä rooli, kun Oulua juhlitaan Euroopan kulttuuripääkaupunkina ensi vuonna.

Oulusta tulee Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2026. Saunominen ja saunakulttuuri ovat kaupungissa silloin vahvasti esillä. Kaupungin keskustan tuntumaan suunnitellaan peräti kahta uutta yleistä saunaa. Molempien on tarkoitus valmistua vuonna 2026.

– Saunominen on vahva osa suomalais- ta kulttuuria. Haluamme kulttuuripääkaupunkina tuoda esiin nimenomaan arktista saunomista, johon kuuluu muun muassa uiminen avannossa, kertoo Oulu2026 ohjelmajohtaja **Samu Forsblom**.

Hänen mukaansa sanominen oli vahvasti esillä myös vuonna 2000, kun Helsinki oli Euroopan kulttuuripääkaupunki.

– Silloin yleiset saunat nostettiin esiin kohtaamispaikkoina, ja kulttuuriin vahvasti kuuluvina asioina. Samaa aiomme tuoda

esiin myös Oulussa, mutta nyt arktisesta näkökulmasta.

Forsblomin mukaan kaupungin saunakulttuuria on jo markkinoitu muun muassa kansainvälisille toimittajille.

– Aina kun mahdollista, yhdistämme vierailuihin saunomisen. Oulun Pehkolammella on vierasmaja, jossa on savusauna ja kaksi muuta saunaa, joissa vierailijat voivat tutustua saunakulttuuriin.

Haluamme kulttuuripääkaupunkina tuoda esiin nimenomaan arktista saunomista, johon kuuluu muun muassa uiminen avannossa.

Yleiset saunat suosittuja

Oulun Rantasaunaseura suunnittelee yleistä saunaa kaupungissa sijaitsevalle Tuiran uimarannalle. Siellä on tällä hetkellä kesäisin toimiva kelluva sauna, mutta maalla sijaitseva yleinen sauna Oulussa on ollut viimeksi 1980-luvulla.

Rantasaunaseura tavoitteena on, että Tuiran sauna olisi valmiina, kun Oulua juhlitaan Euroopan kulttuuripääkaupunkina. Uimarannan alue on kaavoitettu uudelleen. Jos kaavasta ei tule valituksia, on mahdollista, että hanke toteutuu jo vuonna 2026.

– Uuteen saunarakennukseen tulee kaksi puusaunaa, joita lämmitetään pelleteillä. Saunoihin mahtuu yhteensä 60 saunojaa. Saunomisen yhteydessä on mahdollisuus talviuintiin. Tuiran saunaan

Tuiran saunaan tulee kaksi puusaunaa, joita lämmitetään pelleillä.

suunnitellaan myös kylmäällasta, kertoo Rantasaunaseuran tuottaja **Katri Tenetz**.

Hänen mukaansa vuonna 2014 Oulujokeen perustettu kelluva kesän sauna on vetänyt paikalle kesäaikaan noin 15 000 saunojaa, ja 20 hengen saunaan on jonoitettu.

– Yleinen saunominen on niin suosittua, että uudelle saunalle on tarvetta.

Rantasaunaseura suunnittelee sauna ja uimalan palveluita yhteistyössä Oulun kaupungin ja yksityisten rahoittajien kanssa. Siitä tulee kaikille tarkoitettu ja saunomaan voi tulla kertamaksulla.

Saunatietoutta jaetaan verkossa

Tenezin mukaan Oulu2026 vuodelle suunnitellaan paljon saunakulttuuriin ja saunomisen historiaan liittyviä projekteja. Ouluun on perustettu kaikille avoin Saunasampo-verkosto, jossa kehitetään

Ouluun nousee myös toinen yleinen sauna, Kiikelin saunamaailma. Siitä lisää sivulla 61.

saunoihin liittyviä tapahtumia ja jaetaan tietoutta.

– Tässä museoviraston rahoittamassa hankkeessa haluamme myös rohkaista saunaperinnehmisiä, saunottajia ja kulttuuriperinetutkijoita jakamaan saunaperinnettämystään.

Kulttuuripääkaupunkivuonna on tarkoitus järjestää saunateemalla koulutuksia ja työpajoja. Suunnitteilla on myös saunamenu-kilpailu, jossa etsitään parhaita saunomisen jälkeen sopivia ruokareseptejä. Myös saunaterveys on kulttuuripääkaupungissa vahvasti esillä.

Oulun rantasaunaseura tekee yhteistyötä myös Tarton ja tämän vuotisen Euroopan kulttuuripääkaupungin, Saksassa sijaitsevan Chemnitzin, kanssa. Molemmissa kaupungeissa on esillä myös saunakulttuuri.

Kiikelin saunamaailmaan tulee saunojen lisäksi saunabaari.

Muutamme tiedon taidoksi ja toiminnaksi.

Kiinkon ratkaisukeskeiset ajankohtaiskoulutukset sekä tutkinto- ja pätevyyskoulutukset ovat alan huippua. Tarjontamme ohjaa vahvasti työelämälähtöisyys ja kouluttajamme edustavat alan parasta asiantuntemusta.

Kiinko on kiinteistö- ja rakennusalan johtava kouluttaja. Järjestämme vuosittain yli 130 julkista ja yrityskohtaista tutkinto-, ajankohtaiskoulutus- ja valmennustilaisuutta, joihin osallistuu yhteensä yli 6 000 henkilöä. Olemme kouluttaneet alaa vuodesta 1978, lähes 40 vuotta.

Tutustu koulutuksiimme www.kiinko.fi

 Kiinko

Oulun keskustaan nousee myös saunamaailma

Kaupunkilaiset pääsevät saunomaan ydinkeskustassa meren rannalla ehkä jo ensi vuonna

Oulun kaupunginhallitus on varannut tontin uutta Saunamaailmaa varten Kiikelin torinrannasta. Hankkeen takana ovat saunahulluiksi itseään kutsuvat Black Sheepin toimitusjohtaja **Antti Kaski** ja kilpailutyön takana oleva arkkitehti **Joonas Koskela** KOLU Arkkitehdit Oy:stä.

Alueelle on suunnitteilla hirsirakennus, jossa on kolme erilaista puusaunaa, joista yksi on saunalautta. Lisäksi alueelle tulee porealtaita ja avantouintipaikka. Saunojen yhteyteen nousee ravintola, johon tulee A-oikeudet ja pientä purtavaa sekä kesäksi terassit.

Suunnittelu vaatii asiantuntemusta, koska osa Saunamaailmasta rakennetaan meren päälle.

Kaksi vuotta sitten Kaski avasi Kempeleeseen yleisen saunan, johon mahtuu 60 ihmistä. Sauna toimii hänen omistamansa hotellin vieressä.

– Toiminta Kempeleessä on lähtenyt liikkeelle todella hyvin. Esimerkiksi viime lauantaina saunoja oli toista sataa. Kun Oulun keskustasta vapautui tontti, päätimme osallistua tontinluovutuskilpailuun ja voitimme sen, sanoo Kaski.

Saunamaailmassa pyritään arkkitehtuurisesti korkeatasoiseen ratkaisuun.

– Maisemat avautuvat saunasta ja saunakuppilasta. Merellisyyden on vahvasti läsnä kokonaisuuden suunnittelussa, kertoo Koskela.

Sekasaunoihin uikkarit päällä

Oulun keskustan saunamaailman on tarkoitus toimia samalla periaatteella kuin Kempeleen sauna. Saunatilat ovat sekasaunoja, joihin tullaan uimapuvut päällä. Pesutilat ovat erikseen miehille ja naisille. Noin 50

Oulun saunamaailman toteuttavat arkkitehti Joonas Koskela (vas.) KOLU Arkkitehdit Oy:stä, Black Saunan operatiivinen johtaja Fanni Poukkula ja Black Sheep Oy:n toimitusjohtaja Antti Kaski.

saunojalle suunnattu Saunamaailma on tarkoitettu kaikille ja sinne voi tulla kertalipulla tai sarja lipulla. Yksi saunoista on mahdollista vuokrata ryhmää varten.

Alueelle suunniteltiin pitkään Helsingin Allas Poolin (ent. Allas Sea Pool) kaltaista merikylpylää, mutta hanke ei edennyt.

– Meidän konseptimme on erilainen ja keskiössä on saunominen. Allas Poolin kaltaista uima-allaskokonaisuutta emme rakenna, vaan virkistäytyä voi avannossa ja porealtaita.

Koskelan mukaan parhaillaan neuvotellaan viranomaisten kanssa hankkeen yksityiskohdista. Torin vieressä olevan alueen

suunnittelu vaatii asiantuntemusta, koska osa Saunamaailmasta rakennetaan meren päälle.

– Vastaanotto hankkeellemme on ollut positiivista ja kaupunki todella haluaa sen.

Saunamaailman rakentamista keskustan tuntumaan puoltaa myös se, että vieressä on useita hotelleja, jossa saunomisesta kiinnostuneet matkailijat voivat majoittua. Oulu on esimerkiksi lapinkävijöille suosittu yöpymispaikka ja välietappi matkalla pohjoiseen.

– Oulussa ei voi olla parempaa paikkaa Saunamaailmalle. Lähellä oleva puisto on kesäisin täynnä ihmisiä ja uskon, että saunominen houkuttelee etenkin kesäisin.

Kaukajärven sauna – yksi Tampereen suosituimmista

Kirkasvetisen järven rannalla, soutustadionin kupeessa toimii Kaukajärven sauna, jossa on suosittu saunat ja uimapaikka.

Teksti: Jarmo Lehtola | Kuvat: Kaukajärven sauna

Tampereen alueella ja kehyskunnissa on runsaasti yleisiä saunoja ja talviuintipaikkoja.

Viime vuosien aikana kävijämäärät ovat lisääntyneet huomattavasti, joissakin paikoissa jopa tuplaantuneet.

Kaukajärven saunalla on kävijöitä vuodessa yli 60 000 ja tarvetta lisäpaikoille löylyhuoneissa on ollut. Vanhan rakennuksen ison ja pienen saunan ylälauteille mahtuu kerralla yhteensä vain 30 saunojaa.

Syyskuussa 2024 vanhan saunarakennuksen viereen avatiin kokonaan uusi tila, jonka löylyhuoneeseen sopii kaksikymmentä saunojaa. Tällä hetkellä Kaukajärven kokonaisuuteen kuuluu siis kolme eri löylyhuonetta, joissa kaikissa on tehokkaat sähkökiukaat.

Uudessa tilassa on erikseen pukuhuoneet miehille ja naisille kolme suihkua ja itse löylyhuone. Myös kaikki vanhan rakennuksen tilat ovat käytössä eli saunat, suihkut ja pukuhuoneet.

Uimaan pääsee lämmitettyä laituria pitkin ja vaikka kävijöitä on paljon, eri lämpöiset löylytilat ja eri paikoissa sijaitsevat suihkut ja pukuhuoneet jakavat kävijöitä, jolloin välttyään suuremmilta ruuhkilta.

Itse järvi on 3,2 kilometriä pitkä, 950 metriä leveä ja sen pinta-ala on 143 hehtaaria. Järvi on luodattu ja sen keskisyvyys on 12 metriä. Kaukajärvellä on soutu- ja melontastadion, jossa järjestetään vuosittain kansainvälisiä soutu- ja melontakilpailuja.

Kaukajärven sauna

- Kangasalantie 80, 33730 Tampere
- Aukioloajat: vanha sauna ma–su 12.00–21.45, uusi sauna ma–pe klo 16.00–21.30 ja la–su klo 12.00–21.30
- Hinnat: 9–11 euroa
- www.kaukajarvensauna.fi

Hyvä tietää

- Kesällä Kaukajärvellä toimii kioskki ja myös talviaikaan on mahdollisuus ostaa virvokkeita.
- Saunalla on hiljaiset tunnit ma–ke klo 17.00–18.00 (vanhat saunat), la–su klo 16.00–17.00 (uusi sauna).
- Uuden rakennuksen saunaa voi varata esimerkiksi tyky-päiville tai kaveriporukalle, lisätietoja löytyy Kaukajärven verkkosivuilta.
- Jos tulet omalla autolla saunalle, löydät liityntäparkin Kangasalantien ja Hyllilänkadun kulmuksesta. Parkista pääsee alikulkutunnelin kautta saunalle. Saunalle pääsee myös bussilla, lisätiedot www.nysse.fi.

Kelluva saunamaailma KAIHU vastuullisuuden hengessä

Mikkeliin Pursialanlahden edustalle on avautunut kelluva saunaravintola KAIHU. Saunamaailma on osa Mikkeliipuistoa, johon kuuluu Kaihun lisäksi muun muassa hurmaava puutarhapuisto.

Teksti: Arja Nurhonen | Kuvat: KAIHU

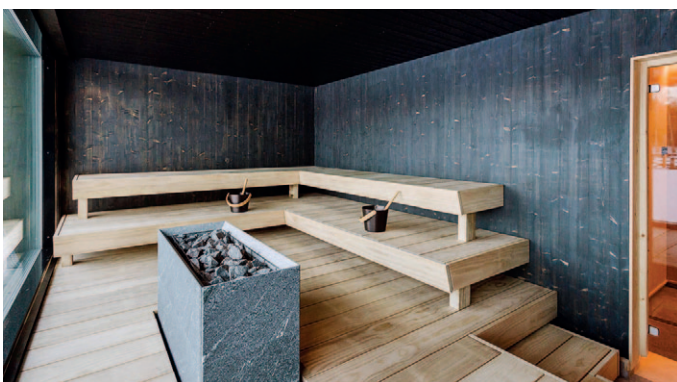
Vastuullisuus sekä ympäröivän luonnon kunnioitus ja huomiointi on ollut lähtökohdina KAIHUN suunnittelussa ja toteutuksessa. Se ilmenee rakennuksen puuarkkitehtuurissa ja siinä, miten se sulautuu maisemalliseen ja kulttuurihistorialliseen ympäristöön.

Varsinaisia saunoja pesutiloineen rakennuksessa on kaksi: USVA ja KAISLA. Ne ovat yhteissaunoja erillisine pukuhuoneineen naisille ja miehille. Saunat tarjoavat lempeät ja rentouttavat löylyt upeassa järvimaisemassa.

Löylyjen lomassa voi halutessaan nautiskella lämmitetyssä ulkoal- taassa (27 astetta) tai virkistäytyä puhtaassa Saimaan järvisedessä. Talvi- kaudella on mahdollisuus myös avantouintiin.

Saunomisen yhteydessä voi halutessaan ostaa virvokkeita ja lounge- baarista ja nauttia niistä takkatulen ääressä.

Kesäkaudella on lisäksi mahdollisuus loikoilla alakerran terassin aurin- kopedeilla upeaa maisemaa katsellen.

Saunaravintolan toisessa kerroksessa palvelee aikaisesta keväästä pit- källe syksyyn myös upea kattoterassi, jonka antimista voi nauttia myös ilman saunavarausta.

Saunamaailma KAIHU

- Pursialankatu 5, 50100 Mikkeli
- Aukioloajat: ma–to klo 16–21, pe klo 15–22, la klo 12–22 ja su klo 12–20
- Hinnat: alk. 18 euroa /tunti
- www.mikkelipuisto.fi/saunaravintola-kaihu/

Hyvä tietää

- Saunavuoron kesto on aina 2 tuntia.
- S-kortilla alennettu hinta tiettyinä aikoina. Alennettu hinta myös opiskelijoille ja eläkeläisille.
- Maksaa voi myös Edenredin, Smartumin sekä ePassin liikunta- ja virike-eduilla.
- Saunalta on mahdollisuus ostaa uimapuku ja vuokrata pyyhe, kylpytakki sekä tossut.
- Ikäraja k-18 pe–la klo 19–22.

Vastuullisuudesta

- KAIHU on rakennettu suomalaisesta CLT-massiivipuusta ja toteutettu betoniponttoon perustukselle uniikiksi, kelluvaksi kokonaisuudeksi.
- Terassien ekologinen Sature-laudoitus on sertifioitua suomalaista mäntyä ja saunan lauteet Accoya-puuta, joka on vastuullisesti tuotettua PEFC- ja FSC-sertifioiduista metsistä.
- Kalusteet ovat puuta ja niissä on käytetty paperikomposiittia, joka on valmistettu 100 % kierrätetystä paperista.
- WC-kalusteet ovat kotimaisen Woodion ja valmistettu ekologisesta puukomposiitista. Kiukaat ja alakerran loungen takka Tulikiven mallistosta.

Vanai Bistro & Bastu – mukava saunakohde Hämeenlinnassa

Hämeenlinnassa Vanajaveden rannalla sijaitsevat Vanai tarjoaa leppeät löylyt perinteisessä hirsisaunassa.

Teksti: Karoliina Saarnikko | Kuvat: Vanai Bistro & Bastu

Saunaravintola Vanai tarjoaa ainutlaatuisen saunaelämyksen aivan Hämeenlinnan keskustassa. Saunan lempeät löylyt lappilaisten hirsien suojassa ja ulkoporeallas luovat täydellisen ympäristön rentoutumiselle. Lisäksi Vanai Bistrossa saa hyvää ruokaa ja juomaa ja kiva kesäterassi aukeaa vapuksi.

Vanain saunatilat soveltuvat enintään 15 hengen ryhmille ja lauteille mahtuu kerrallaan noin 12 saunojaa. Ulkoporealtaaseen mahtuu kerrallaan noin kuusi henkeä. Naisille ja miehille on erilliset pukuhuoneet ja WC-tilat, jotka voidaan yhdistää yhdeksi isommaksi oleskelutilaksi tarpeen mukaan.

Vanai tarjoaa täydelliset puitteet myös yksityistilaisuuksiin: syntymäpäiväjuhille, yritystilaisuuksiin tai ystäväporukan illanviettoon. Vanai järjestää myös yleisiä saunavuoroja.

Vanai Bistro & Bastu

- Mensanaukio 4, 13200 Hämeenlinna
- Aukioloajat pääosin ke–la 15–22, tarkista ajankohtaiset tiedot verkkosivulta www.vanai.fi
- Hinnat: 16 € /hlö (yleisellä vuorolla)

Hyvä tietää

- Saunatiloissa lukolliset säilytystilat, shampoo, hoitoaine, laudeliina sekä hiustenkuivaaja. Mukaan tarvitaan oma uima-asu ja pyyhe; tarvittaessa pyyhkeen voi vuokrata 5 € hintaan.
- Asiakkaiden käytössä on myös ilmaiset parkkipaikat aivan saunatilojen läheisyydessä.
- Vanaissa voidaan myös räätälöidä asiakkaan toiveiden mukainen paketti, jossa yhdistyy esimerkiksi kokous- ja juhlatilat, ravintolan herkut ja saunaelämys.
- Omien eväiden ja juomien tuominen saunatiloihin ei ole sallittua, mutta henkilökunta tarjoilee virvokkeita ja juomia saunan puolelle, terassille sekä porealtaalle.

YHTEYSTIEDOT:
Kaukajärven sauna
 Kangasalantie 80,
 33730 Tampere
www.kaukajarvensauna.fi
kaukajarvensauna@gmail.com
 +358 40 5900 539

YHTEYSTIEDOT:
Saunamaailma KAIHU
 Pursialankatu 5,
 50100 Mikkeli
www.mikkeliipuisto.fi/
saunaravintola-kaihu/sales.suur-savo@sok.fi
 010 764 2420

YHTEYSTIEDOT:
Vanai
Bistro & Bastu
 Mensanaukio 4,
 13200
 Hämeenlinna
www.vanai.fi
info@vanai.fi
 +358 50 556 2265

Saunakylä Facebook

Laatinut Lasse Viinikka

Kymmenen kysymystä

1. Helsingin olympiakisojen aikana vuonna 1952 Vaskiniemen upouusissa saunoissa vieraili kaksi prinssiä. Heidän kuninkaalliset korkeutensa tulivat a) Ruotsista ja Norjasta b) Isosta-Britanniasta ja Hollannista c) Espanjasta ja Kreikasta.
2. ”Yleisessä saunassa” on kaupunkisaunomista yleistävä laulu. Sen on säveltänyt, sanoittanut ja levyttänyt sama henkilö. Tämä monitaituri oli a) Reino Helismaa b) Veikko Lavi c) Juha Vainio.
3. Kulttuurisauna-nimeä kantaa tai on kantanut a) Eliel Saarisen Robert Kajanukselle Upinniemeen suunnittelema linnamainen kivisauna b) Alvar Aallon Kulttuuritaloon suunnittelema sauna c) Merihaassa yleisessä käytössä oleva rantasauna.
4. Vuoden 2025 alussa voimaan tulleen rakentamislain mukaan omakotitalo- tai kesämökkitontille saa rakentaa saunan ilman rakennuslupaa, jos rakennuksen pinta-ala on a) alle 30 b) alle 20 c) alle 15 neliometriä.
5. Maamme Elävän perinnön kansallisessa luettelossa on saunomisen lisäksi a) 33 b) 85 c) 121 kohdetta.
6. Vaskiniemen saunatalon vuoden 2025 remontin kokonaiskustannusten suuruusluokka on noin a) puoli miljoonaa b) miljoona c) puolitoista miljoonaa euroa.
7. Vaskiniemen saunatalon vuoden 2025 remontin arvioitu kesto on a) kaksi b) kolme c) neljä kuukautta.
8. Kansanperinteen mukaan oluen heittäminen kiukaalle joulusaunassa a) paransi seuraavan vuoden ohran kasvua b) vähensi raskaan jouluaterian aiheuttamia vatsavaivoja c) takasi hyvän unen koko seuraavaksi vuodeksi.
9. Kerkes-niminen kiuaskivi on a) Keravalta löydettyä, erittäin hyvin kuumuutta kestävää graniittia (Kerkes, ”Keravan kestävä”) b) keraaminen kivi c) tulivuoriperäinen kivi.
10. Ainutlaatuinen vanhoja savusaunoja esittelevä ja monissa niistä museovieraille löylyjä tarjoava saunakylä sijaitsee a) Särkisalon Saunamäessä b) Jämsässä c) Tampereella.

Oikeat vastaukset ks. s. 67

Löylyn luomista kielen kannattimilla

Sana *löyly* on mielenkiintoinen ja ainutlaatuinen myös äänneellisesti. Löyly-sanaa voimakkaasti kuiskaten henkäys luo ihon pintaan kostean ja pehmeän löylyn vaikutelman. Löylyn yksi alkuperäisistä merkityksistä onkin henkäys.

Löyly-sanana ääntäminen tuntuu iholla lämpimältä, koska ihon lämpötila on kehon lämpötilaa alhaisempi. Sanaa äännettäessä lämmin ja kostea ilma virtaa keuhkoista kielen sivuitse. Kielen kärki on nostettuna hammasvallia vasten. Ja koska äänne on soinnillinen, myös koko sana on siten soinnillinen.

Näin soivat suussa ”saunan mustat urut” suuontelon hämähämyssä. Sana alkaa huulet pyöreänä, mutta tämä ei liity varsinaisesti [l]-äänteeseen vaan siihen, että ääntöelimestö on jo valmistautunut seuraavaan pyöreään ö-vokaaliin ja [l]-äänne on ”yhteisääntynyt” sen mukaisesti.

Huulet ovat törröllään pyöreänä kuten yleensä ”pyöreissä äänneissä”. Y-äänne suppeana etuvokaalina ohjaa ilmaa vahvemmin eteen kuin esimerkiksi laava takavokaali [ɑ] tekisi. Ääniaallot välittävät henkäyksen myös korvin kuultavaksi kuten löyly luotaessa konsanaan.

Löy-äänne ”haukkaa” ilmaa syvältä ääniväylältä ikään kuin muhevien löylyjen lähteeltä. Ly-äänneyhdistelmä saattaa ilmanvirtauksen huulille. Henkäyksessä on lämpöä, liikettä, kosteutta ja hentoa painetta – juuri niitä löylyn energiamuotoja. Näin löylyssä fysiikka ja fonetiikka eli ääntöoppi kohtaavat ilman saunan lämmitystä ja kuumia kiuaskiviä.

Voisiko löyly-ilmille ”keksiä” enää parempaa kielellistä vastinetta? Löyly luo itselleen nimen. Sana on ikään kuin onomatopoeettinen (kr. *onoma* = nimi ja kr. *poiein* = tehdä.) – itse löylyilmiötä äänneellisesti jäljittelevä. Löyly-sanassa on kuvailevaa äännesymboliikkaa.

Voisiko löyly-ilmille ”keksiä” enää parempaa kielellistä vastinetta? Löyly luo itselleen nimen.

Vieraskieliset löylyn vastineet antavat kalpean kuvan itse ilmiöstä, jos antavat sitä lainkaan. Esimerkiksi äännettäessä englannin kielen *steam*-sanaa, joka on merkinnyt alun alkuaan myös savua ja tuoksua, vastaavaa ilmanvirtausta ei tapahdu suun sulkeutuessa m-kirjainta äännettäessä. Unkarin kielen löylyä merkitsevä sana *lelek* sulkee myös ilmavirran.

Saksan kielen termiä ”*Wasserdampf*” taas lausuttaessa ilma vain pahahtaa ulos f-kirjainta äännettäessä. Saksan kielen *Aufguss*-termin kohdalla taas henkäys jää osin ääniväylän sisälle ja sihahtaa laimeasti huulilta. Tosin saksan kielessä itse löyly elää saunaa merkitsevässä sanassa ”die Badestube”, jossa ”*stube*” palautuu muinaisläksän vesihöyryä merkitsevään *stiuban*-sanaan viestimättä kuitenkaan äänneellisesti löylyn olemusta.

Japanin kielen löylyä merkitsevä sana *roury* mieltyy taas jollakin tavalla löylyksi suomen kielen höyry-sanana kautta, vaikka sanoilla ei ole mitään yhteyttä keskenään.

Vain suomenkielisenä sana on löylyn olemusta viestivänä ja saunatunnelman luojana saunomaan syntyneen kansan aito lahja maailmalle.

Heikki K. Lyytinen

Kirjoittaja on tietokirjailija, tutkija ja intohimoinen savusaunaharrastaja.

ICESTOP™
WWW.ICESTOP.FI

PATENTOIDUT ICESTOP™
-LÄMPÖELEMENTIT
PITÄVÄT JÄÄN LOITOLLA

SUOMEN SAUNASEURA
FINSKA BASTUSÄLLSKAPET
THE FINNISH SAUNA SOCIETY

YHTEYSTIEDOT

Suomen Saunaseura ry

Vaskiniementie 10, 00200 Helsinki,
www.sauna.fi

Toiminnanjohtaja Janne Koskenniemi

janne.koskenniemi@sauna.fi,
050 371 8178 (puhelinaika ti-to klo 10-13)

Kahvio/kassa 050 372 4167

(saunojen aukioloaikana)

Kahvilapäällikkö Lari Lindgren,

lari.lindgren@sauna.fi

Lämmittäjäimestari/kiinteistöhuolto

Ari-Pekka Paavola,
lammittaja@sauna.fi, 050 372 7648

Sauna-lehti

Päätoimittaja Karoliina Saarnikko,
lehti@sauna.fi

Seuraa Sauna-lehteä sosiaalisessa
mediassa:

@sauna_lehti

@sauna_lehti

SAUNASEURAN JOHTOKUNTA 2025

Hannu Saintula, puheenjohtaja

hannu.saintula@pp.inet.fi, 050 5599 557

Raine Laurikainen, varapuheenjohtaja

laurikainenraine@gmail.com, 050 0417 215

Heikki Junkkari

heikki.junkkari@fimnet.fi, 0400 680 836

Ilpo Koskinen

koskinen.ilpo@jutra.fi, 040 020 9229

Johannes Lahtela

johannes.lahtela@gmail.com, 050 365 8517

Raine Luomanen, 040 774 0021,

raine.luomanen@raineluomanen.fi

Janne Mattila

janne.jj.mattila@gmail.com, 050 911 4708

Jouni Niiniaho

jokke@iki.fi, 040 071 3538

Leena Niskanen

leena.niskanen@gov.fi, 040 779 7057

Topi Vesteri

topi.vesteri@icloud.com, 040 070 2002

Ville Warsta

ville@warsta.net, 040 344 5961

Tietovisan oikeat vastaukset:

1b, 2c, 3c, 4a, 5b, 6b, 7c, 8a, 9b, 10b

SAUNATALO ON AVOINNA:

Maanantai, tiistai, keskiviikko klo 13-21, torstai ja
perjantai klo 13-22, lauantai klo 12-21
(seuraa uutiskirjettä jäsensauunojen osalta)

Naiset saunovat maanantaisin ja torstaisin.

Miehet saunovat tiistaisin, keskiviikkoisin,
perjantaisin ja lauantaisin
(paitsi kuukauden ensimmäiset lauantait).

Kuukauden ensimmäinen lauantai on jaettu.

Miehet saunovat klo 12-16.30 ja naiset klo 17-21.

**Kuukauden ensimmäinen maanantai on
huoltomaanantai.**

Seuraava perhesauna on 30.3.

Esittelysaunat maalis- ja huhtikuussa.

Tarkemmat päivämäärät kerrotaan uutiskirjeessä.

Lisätietoja jäsen- ja saunamaksuista,
oheispalveluista ja seuran toiminnasta
osoitteessa www.sauna.fi

. AUA1

Posti Green

Kannatti viitata koulussa.

Porsche Macan alkaen 79 990 €

PORSCHE

Macan 4

Koeaja Porsche Centereissä: Helsinki | Espoo | Turku | Tampere | Oulu

Porsche Macan hinta alk. 79 990 €, CO₂-päästöllä 0 g/km. Porsche Macan -malliston yhdistetty EU-kulutus 17,9 – 21,1 kWh/100 km, CO₂-päästöt 0 g/km. Suositusvähittäishinnasto 1.1.2025 (WLTP). Hinta sisältää toimituskulut 600 €. Kuvan auto erikoisvarustein. Porschen Suomen maahantuojana K Auto AC Oy.

K Auto